

**Извештај о ревизији правилности пословања
Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец, Пландиште
у делу који се односи на набавке добара, услуга и радова у 2021. и 2022.
години и остваривање и распоред прихода у 2022. години**

**Број: 400-999/2023-05/21
Београд, 22. децембар 2023. године**

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Извор насловне слике: Државна ревизорска институција

Зашто смо спровели ову ревизију?

Теме за ревизију правилности пословања у установама социјалне заштите одређене су на основу процене ризика за област социјалне заштите, као и резултата до сада спроведених ревизија.

У спроведеним ревизијама у установама социјалне заштите утврђени су ризици у вези са планирањем и спровођењем набавки и односе се на:

- 1) набавке испод прага прописаног Законом о јавним набавкама без обезбеђеног начела економичности и конкуренције,
 - 2) набавке без спроведеног поступка јавне набавке,
 - 3) набавке предметних добара након истека уговора или преко уговорене вредности,
 - 4) непостојање контроле извршења уговора о јавним набавкама,
 - 5) непостојање евиденције о извршеним набавкама и плаћањима,
- што указује на слабости и одсуство интерних контрола у скоро свим фазама уговарања и праћења извршења закључених уговора о набавци.

Код остваривања и распореда прихода утврђене су неправилности које се односе на:

- 1) остваривање и распоред прихода није у складу са прописаним нивоом власти који обезбеђује њихово финансирање,
- 2) остваривање прихода насталих продајом услуга и по основу учешћа у трошковима услуга,
- 3) последице неизмиривања обавезе учешћа у трошковима услуга домског смештаја (наплата пред судом и повраћај средстава у буџет),
- 4) распоред прихода у складу са годишњим програмом рада (укључујући и коришћење у складу са наменом и врстом услуга социјалне заштите),
- 5) преузете обавезе нису у складу са правним основом,
- 6) извршена плаћања нису заснована на веродостојној рачуноводственој документацији.

Наведене неправилности, утичу на:

- потпуно и правовремено уплаћивање прихода за потребе распоређивања у буџету,
- обезбеђење обима и квалитета услуга у складу са утврђеним капацитетима и
- извршавање расхода у складу са прописима.

Ревизија ће обезбедити довољно валидних података за оцену примене прописа из области социјалне заштите и јавних набавки и давање препорука за унапређење пословања установа социјалне заштите како би се обезбедило наменско трошење средстава и извршавање расхода у складу са прописима.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дато је 13 препорука које су усмерене на:

- планирање и спровођење поступака јавних набавки, као и праћење извршења уговора у складу са прописима којима се уређује област јавних набавки;
- наплату и остваривање прихода;
- закључивање уговора за услуге социјалне заштите у складу са прописима;
- унапређење система интерних контрола.

Резиме

Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец, Пландиште (у даљем тексту: Дом)

Набавку добара, услуга и радова у износу од 5,56 милиона динара није извршио у складу са Законом о јавним набавкама

- набавио је услуге и радове у износу од 4,8 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке;
- набавио је добра без закљученог уговора и по том основу преузео обавезе и извршио расходе у износу од 764 хиљаде динара.

Није предузео мере за наплату учешћа у трошковима домског смештаја од обвезника који не измирују обавезе у износу од 6,2 милиона динара

- није закључивао уговоре о плаћању услуге социјалне заштите са обвезницима плаћања услуге домског смештаја;
- није покретао поступке пред надлежним судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника који нису вршили уплате у износу од 6,2 милиона динара;
- за лица за која је покренуо поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја у претходном периоду, није издавао упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја.

Неправилно је извршио расходе за додатке на плату у износу од 797 хиљада динара без валидне рачуноводствене документације.

САДРЖАЈ:

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	5
1. НАБАВКЕ ДОБАРА, УСЛУГА И РАДОВА.....	5
1.1 Интерни акт којим је ближе уређен поступак јавне набавке и који садржи све прописане елементе, није објављен на интернет страници Дома.....	5
1.2 Поступак годишњег планирања јавних набавки није спроведен у складу са Законом.....	6
1.3 Дом је спроводио поступке јавних набавки на прописани начин, осим у делу објављивавања обавештења о додели уговора у прописаном року.	8
1.4 Дом је преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара, у износу од 764 хиљаде динара, без закљученог уговора.....	11
1.5 Дом, део набавки на које се Закон не примењује, није спроводио у складу са прописима и набавио је добра најмање у износу од 4,80 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке.....	12
1.6 Дом је евидентирао податке и извештавао о поступцима набавки које су изузете од примене закона у складу са прописима.....	14
2. ОСТВАРИВАЊЕ И РАСПОРЕД ПРИХОДА	15
2.1. Дом је текуће приходе остварио у складу са прописима који уређују ову област.	15
2.2. Дом није обезбедио потпуну и правовремену наплату учешћа у трошковима домског смештаја од обвезника који не измирују своје обавезе у износу од 6,20 милиона динара.....	17
2.3. Дом је расходе и издатке извршио у складу са одобреним апропријацијама, с тим што је расходе за додатак на плату за приправност извршио без донетих решења.	19
Скретање пажње	21
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	22
Захтев за достављање одазивног извештаја	26
III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	28
1. Предмет ревизије	28
2. Ревидирани период пословања.....	28
3. Информације о субјекту ревизије	28
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	31
5. Критеријуми	31
6. Методологија рада.....	31
7. Стандарди ревизије примењени у ревизији	32
IV Прилози	33
Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	34
Прилог 2 – Набавке добара, услуга и радова.....	40
Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода.....	60

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. НАБАВКЕ ДОБАРА, УСЛУГА И РАДОВА

1.1 Интерни акт којим је ближе уређен поступак јавне набавке и који садржи све прописане елементе, није објављен на интернет страници Дома.

1.1.1. Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке садржи све прописане елементе.

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга (члан 49 став 2).

Управни одбор Дома је 2020. године, донео Одлуку о усвајању Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке којим је ближе уређен начин планирања набавки, одговорност за планирање, циљеви поступка јавне набавке, начин извршавања обавеза из поступка, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење јавних набавки, начин праћења извршења уговора о јавној набавци, начин планирања и спровођења поступака набавки добара, услуга или радова на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом донео Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке у складу са одредбом члана 49 став 2 Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.1. Доношење и примена интерног акта о ближем уређивању поступка јавне набавке.

1.1.2. Дом није објавио Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке на својој интернет страници.

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да акт којим је ближе уредио поступак јавне набавке објави на својој интернет страници (члан 49 став 3).

У поступку ревизије је утврђено да Дом, на својој интернет страници, није објавио Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, што није у складу са одредбом члана 49 став 3 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 3).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.1. Доношење и примена интерних аката.

1.2 Поступак годишњег планирања јавних набавки није спроведен у складу са Законом.

1.2.1. Планови јавних набавки за 2021. и 2022. годину не садрже све прописане елементе, односно не садрже процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке.

Одредбама члана 88 став 1 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе годишњи план јавних набавки који садржи следеће податке: 1) предмет јавне набавке и ЦПВ ознаку, 2) процењену вредност јавне набавке, 3) врсту поступка јавне набавке, 4) оквирно време покретања поступка.

Увидом у План јавних набавки за 2021. годину утврђено је да исти не садржи све прописане елементе, односно не садржи процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке.

Увидом у План јавних набавки за 2022. годину утврђено је да исти не садржи све прописане елементе, односно не садржи процењену вредност јавне набавке.

У поступку ревизије је утврђено да Планови јавних набавки за 2021. и 2022. годину не садрже све прописане елементе, односно не садрже процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке, што није у складу са одредбама члана 88 став 1 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 4).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки.

1.2.2. Планови јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као ни све њихове измене нису објављени на интернет страници Дома, нити је прва измена Плана јавних набавки за 2021. годину објављена на Порталу јавних набавки.

Одредбама члана 88 став 3 Закона о јавним набавкама прописана је обавеза наручиоца да план јавних набавки и све његове измене или допуне, објављује на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од десет дана од дана доношења.

У поступку ревизије утврђено је:

- да су План јавних набавки за 2021. годину, као и све његове измене, осим прве измене, објављени на Порталу јавних набавки, али да Дом није објавио План јавних набавки за 2021. годину, као ни његове касније измене на интернет страници Дома,

- да су План јавних набавки за 2022. годину, као и све његове измене објављени у прописаном року на Порталу јавних набавки, али да Дом није објавио План јавних набавки за 2022. годину, као ни његове касније измене на интернет страници Дома,

што није у складу са одредбама члана 88 став 3 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 5).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки.

1.2.3. Дом није, у писаној форми, евидентирао и документовао поступак спроведеног испитивања и истраживања тржишта предмета јавне набавке, као и да је процењена вредност била валидна у време покретања поступка.

Одредбама члана 29 Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора бити објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и мора бити валидна у време покретања поступка.

Одредбама члана 41 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања, спровођења поступка и извршења уговора о јавној набавци.

Одредбом члана 11 ст. 5 и 6 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке уређено је да се о испитивању тржишта саставља белешка (или записник) који садржи податке о времену и начину испитивања и истраживања тржишта, предузетим радњама и добијеним подацима, донетим закључцима, стеченим сазнањима и досадашњим искуствима, увек када је то могуће, односно када природа набавке то омогућава. Белешку или записник о испитивању тржишта сачињава и потписује лице овлашћено за планирање набавке и предлагач набавке.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није обезбедио писане доказе о предузетим радњама, тј. није састављао белешку или записник о испитивању тржишта и није спроводио све активности које су неопходне да би процењена вредност била утврђена у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и интерним актом. Дом није документовао да је процењена вредност узоркованих јавних набавки заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и која је валидна у време покретања поступка, што није у складу са одредбама чл. 29 и 41 Закона о јавним набавкама и члана 11 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке Дома.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 6).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Процењена вредност јавних набавки.

1.3 Дом је спроводио поступке јавних набавки на прописани начин, осим у делу објављивавања обавештења о додели уговора у прописаном року.

1.3.1. Дом је у 2021. и 2022. години покретао поступке јавних набавки које су претходно биле предвиђене у годишњим плановима јавних набавки за 2021. и 2022. годину.

Законом о јавним набавкама је прописано да наручилац може да покрене поступак јавне набавке, ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки (члан 88).

Увидом у планове јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као и у евиденције о спроведеним поступцима јавних набавки у ове две године утврђено је да су узорковане јавне набавке за које је Дом покренуо поступак претходно биле предвиђене у годишњим плановима јавних набавки.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Услови за покретање поступка.

1.3.2. Дом је, током 2021. и 2022. године, за узорковане поступке јавних набавки, доносио одлуке о спровођењу поступака јавних набавки прописане садржине.

Наручилац доноси одлуку о спровођењу поступка јавне набавке која нарочито садржи податке о предмету јавне набавке, врсти поступка и процењеној вредности јавне набавке укупно и за сваку партију посебно, као и податке о саставу комисије за јавну набавку, односно лицу које спроводи поступак јавне набавке (члан 91 став 1).

У поступку ревизије утврђено је да је Дом доносио одлуке о спровођењу поступака јавне набавке прописане садржине.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Одлука о спровођењу поступка.

1.3.3. Дом је, у узрокованим поступцима јавних набавки из 2021. и 2022. године, именовано комисију за јавну набавку у складу са Законом, а чланови комисија су, након отварања понуда или пријава, потписали изјаву о непостојању сукоба интереса.

Поступак јавне набавке спроводи комисија за јавну набавку коју именује наручилац и која мора да има непаран број чланова, а најмање три члана (члан 92).

Законом о јавним набавкама предвиђено је да након отварања понуда или пријава, представник наручиоца, члан комисије за јавну набавку потписује изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса (члан 50).

У поступку ревизије утврђено је да је комисија за јавне набавке именована и наведена у одлукама о спровођењу поступака у прописаном броју чланова, као и да су, након отварања понуда или

пријава, чланови комисија потписали изјаву о непостојању сукоба интереса.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Комисија за јавну набавку.

1.3.4. Дом је, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, објављивао јавне позиве на Порталу јавних набавки и исти су садржали све прописане елементе.

Садржина огласа о јавној набавци утврђена је у Прилогу 4 Закона о јавним набавкама. Огласи се објављују преко Портала јавних набавки на стандардним обрасцима чију садржину утврђује Канцеларија за јавне набавке.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, објављивао јавне позиве на Порталу јавних набавки и исти су садржали све прописане елементе.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Јавни позив.

1.3.5. Дом је, у узоркованим поступцима јавних набавки из 2021. и 2022. године, састављао конкурсну документацију која је сходно природи предмета набавке садржала потребне податке и истовремено са слањем на објављивање јавног позива, слаа је на објављивање и конкурсну документацију.

Конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве. Подаци садржани у конкурсној документацији и подаци наведени у јавном позиву и другим огласима који се користе као јавни позив не смеју да буду у супротности. Канцеларија за јавне набавке ближе уређује садржину конкурсне документације.

Наручилац је дужан да истовремено са слањем на објављивање јавног позива, позива за подношење пријава или позива за подношење понуда или преговарање у систему квалификације, пошаље на објављивање конкурсну документацију на Портал јавних набавки.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом, у узоркованим поступцима јавних набавки из 2021. и 2022. године, састављао конкурсну документацију која је сходно природи предмета набавке садржала потребне податке и истовремено са слањем на објављивање јавног позива, Дом је слао на објављивање и конкурсну документацију.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Конкурсна документација.

1.3.6. Комисије за јавне набавке су, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, отворале понуде истог дана по истеку рока за њихово подношење и водиле записнике који садрже све прописане податке.

Начин отварања понуда, садржина записника о отварању понуда и друга питања од значаја за поступак отварања понуда у поступку јавне набавке су ближе уређена Правилником о поступку отварања понуда. Овим правилником је такође утврђено да се отварање понуда спроводи аутоматски путем Портала јавних набавки и то у време отварања понуда одређено у јавном позиву.

У поступку ревизије је утврђено да су поступци отварања понуда започети истог дана по истеку рока за подношење понуда и да су о истим вођени записници који су садржали све прописане податке.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Отварање понуда.

1.3.7. Комисије за јавне набавке су, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, сачињавале извештаје о поступцима јавних набавки који су садржали прописане податке.

Законом о јавним набавкама прописана је обавеза комисије за јавну набавку да, након спроведене стручне оцене понуда, састави извештај о поступку јавне набавке, као и податке које исти мора да садржи.

У поступку ревизије је утврђено да су Комисије за јавне набавке, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, сачињавале извештаје о поступцима јавних набавки који су садржали прописане податке.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Извештај о поступку јавне набавке.

1.3.8. Дом је, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, доносио одлуке о додели уговора у поступцима јавних набавки који су садржале све прописане податке и исте објављивао на Порталу јавних набавки у прописаном року.

Наручилац доноси одлуку о додели уговора ако је у стручној оцени понуда утврђено да су се стекли услови за доделу уговора. Одлука о додели уговора мора да буде образложена и да садржи

нарочито податке из извештаја о поступку јавне набавке и упутство о правном средству. Наручилац је дужан да одлуку о додели уговора објави на Порталу јавних набавки у року од три дана од дана доношења (члан 146).

У поступку ревизије је утврђено да је Дом доносио одлуке о додели уговора прописане садржине и објављивао их на Порталу јавних набавки у прописаном року.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Одлука о додели уговора.

1.3.9. Дом је, за четири поступка јавних набавки, обавештења о додели уговора, објавио на Порталу јавних набавки у року дужем од 30 дана од дана закључења уговора.

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума (члан 109).

У поступку ревизије је утврђено да Дом није објављивао обавештења о додели уговора у прописаном року у четири од 11 узоркованих поступака јавних набавки из 2021. и 2022. године, што није у складу са одредбом члана 109 став 1 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 7).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Обавештење о додели уговора.

1.4 Дом је преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара, у износу од 764 хиљаде динара, без закљученог уговора.

1.4.1. Дом је преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара, у износу од 764 хиљаде динара, без закљученог уговора.

Законом о јавним набавкама прописано је да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом, да је наручилац обавезан да контролише извршења уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом (члан 154 ст. 1 и 2).

Одредбама чл. 76 – 83 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке прописан је начин извршења и измене уговора о јавној набавци.

Одредбама члана 152 Закона о јавним набавкама прописано је да се уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум закључује у писаној форми са понуђачем којем је уговор, односно оквирни споразум додељен, у складу са условима одређеним у

документацији о набавци и изабраном понудом, као и да обавезе које наручилац преузима уговором о јавној набавци морају да буду уговорене у складу са прописима којима се уређује буџетски систем.

Одредбом члана 56 став 2 Закона о буџетском систему прописано је да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом преузео обавезе и извршио расходе за набавку производа за одржавање хигијене корисника и просторија, у износу од 764 хиљаде динара, без закљученог уговора, што није у складу са чланом 56 став 2 Закона о буџетском систему и чланом 152 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 8).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.4. Извршење уговора о јавним набавкама.

1.5 Дом, део набавки на које се Закон не примењује, није спроводио у складу са прописима и набавио је добра најмање у износу од 4,80 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке.

1.5.1. Дом је, током 2021. и 2022. године, примењивао начела Закона о јавним набавкама и одредбе Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке приликом спровођења набавки на које се закон не примењује и на тај начин је обезбедио конкуренцију и једнак положај свих привредних субјеката.

Одредбама члана 5 став 1 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац у примени овог закона обавезан да поступа на економичан и ефикасан начин, да обезбеди конкуренцију, једнак положај свих привредних субјеката, без дискриминације, као и да поступа на транспарентан и пропорционалан начин.

Одредбама чл. 11 – 21 и 27 Закона о јавним набавкама прописани су изузеци од примене Закона о јавним набавкама.

Одредбом члана 49 став 2 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе акт којим ће ближе уредити, између осталог, начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује.

Одредбама члана 99 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке ближе су уређене набавке на које се Закон не примењује.

У поступку ревизије је утврђено да је, у свим узоркованим поступцима набавки, Дом упућивао позив за достављање понуда минимум на три адресе понуђача у складу са одредбама интерног акта којим је ближе уређен поступак спровођења набавки на које се закон не примењује и на тај начин је обезбедио конкуренцију и једнак положај свих привредних субјеката.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.5. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује.

1.5.2. Дом је, током 2022. године, преузео обавезе и извршио расходе за набавку услуга и радова у укупном износу од 4,80 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене закона.

Законом о јавним набавкама уређено је на које набавке се Закон о јавним набавкама не примењује (члан 27), односно које набавке су изузете од примене одредби Закона о јавним набавкама (чл. 11 – 21).

Одредбом члана 27 овог закона прописани су прагови до којих се закон не примењује. Ставом 1 истог члана прописано је да се одредбе овог закона не примењују на набавку добара и услуга и спровођења конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од милион динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од три милиона динара.

Одредбама члана 28 истог закона прописано је да је наручилац дужан да примењује одредбе овог закона на набавку добара, услуга и радова и спровођење конкурса за дизајн чија је процењена вредност једнака или већа од прагова наведених у члану 27 овог закона.

Одредбама члана 29 ст. 1 и 2 Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка. Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки.

Одредбама члана 30 наведеног закона прописано је да се процењена вредност предмета јавне набавке исказује у динарима, без пореза на додатну вредност, а обухвата процену укупних плаћања које ће извршити наручилац укључујући све опције уговора и могуће продужење уговора, уколико је предвиђено у конкурсној документацији.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом закључио уговоре на основу којих је набављао услуге и радове без спроведеног одговарајућег поступка јавне набавке и по том основу преузео обавезе и извршио расходе, током 2022. године, у укупном износу од 4,80 милиона динара, и то:

- за набавку радова на поправци тоалета у укупном износу од 3,19 милиона динара (без ПДВ-а),

- за набавку услуге за израду документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара у укупном износу од 1,61 милиона динара,

што није у складу са одредбама чл. 11 – 21 и 27 – 30 Закона о јавним набавкама.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 9).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.5. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује.

1.6 Дом је евидентирао податке и извештавао о поступцима набавки које су изузете од примене закона у складу са прописима.

1.6.1. Дом је, на Порталу јавних набавки, евидентирао податке о вредности и врсти набавки које су изузете од примене закона, односно набавки на које се Закон не примењује.

Законом о јавним набавкама уређено је да Канцеларија за јавне набавке евидентира податке о поступцима јавних набавки и уговорима о јавним набавкама путем аутоматског прикупљања са Портала јавних набавки, а да је наручилац дужан да евидентира податке о вредности и врсти јавних набавки по сваком основу за изузеће, као и јавних набавки на које се закон не примењује и да збирно објављује на Порталу јавних набавки до 31. јануара текуће године за претходну годину, према упутству које Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници (члан 181).

У поступку ревизије утврђено је да је Дом, на Порталу јавних набавки, евидентирао податке о вредности и врсти набавки које су изузете од примене закона.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова, 2.6. Извештавање о јавним набавкама.

2. ОСТВАРИВАЊЕ И РАСПОРЕД ПРИХОДА

2.1. Дом је текуће приходе остварио у складу са прописима који уређују ову област.

2.1.1. Дом је донео Финансијски план за 2022. годину и извршио измене у складу са одобреним апропријацијама које су учитане у Информационом систему извршења буџета – ИСИБ .

Одредбама члана 50 Закона о буџетском систему прописано је да директни корисници буџетских средстава врше расподелу средстава индиректним корисницима у оквиру својих одобрених апропријација и о томе обавештавају сваког индиректног корисника. На основу добијених средстава, директни и индиректни корисници буџетских средстава, који доносе финансијске планове на основу закона, су дужни да своје финансијске планове ускладе са одобреним апропријацијама.

Расподела средстава ставља се на располагање установама кроз ИСИБ и установе су дужне да изврше измене својих финансијских планова у складу са извршеном расподелом средстава.

Управни одбор Дома је донео Одлуку, којом је усвојио Финансијски план Дома за 2022. годину. У току 2022. године Управни одбор Дома усвојио је осам измена и допуна финансијског плана.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом донео Финансијски план за 2022. годину и извршио измене у складу са одобреним апропријацијама које су учитане у Информационом систему извршења буџета – ИСИБ.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.1. Правни основ за остваривање прихода, Финансијски план.

2.1.2. Приходи из буџета Републике Србије остварени су у складу са расподелом средстава установама социјалне заштите.

Одредбом члана 206 Закона о социјалној заштити прописано је да се из буџета Републике Србије финансирају права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија, између осталог и услуге домског смештаја.

Дом је, у 2022. години, остварио приходе из буџета Републике Србије, у укупном износу од 213,52 милиона динара, за две програмске активности, и то:

- 1) 0902-0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите у износу од 153,77 милиона динара,
- 2) 0902-0015 – Подршка раду установа социјалне заштите у износу од 59,75 милиона динара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.2.1. Приходи из буџета Републике Србије.

2.1.3. Приходи из буџета Аутономне покрајине остварени су за финансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у складу са решењима о додели средстава и закљученим уговорима.

Одредбом члана 208 Закона о социјалној заштити прописано је да се из буџета аутономне покрајине, између осталог, финансирају програми унапређења социјалне заштите у аутономној покрајини. Дом је, у 2022. години, остварио приходе из буџета Аутономне покрајине, у укупном износу од 11,16 милиона динара, и то:

- 1) за финансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите на основу решења о додели средстава по јавном конкурс у износу од 6,67 милиона динара и
- 2) за финансирање набавке путничког комби возила на основу закљученог уговора о додели средстава у износу од 4,49 милиона динара.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.2.2. Приходи из буџета Аутономне покрајине.

2.1.4. Приходи од организација за обавезно социјално осигурање остварени су у складу са закљученим уговорима.

Одредбама члана 59 Закона о социјалној заштити прописано је да се средства за финансирање здравствених радника и других трошкова здравствене заштите у домовима за смештај чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђују у буџету Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, као и код Републичког фонда за здравствено осигурање, у складу са законом и другим прописом.

У поступку ревизије је утврђено да су приходи од Републичког фонда за здравствено осигурање и од Фонда за социјално осигурање војних осигураника остварени у складу са закљученим уговорима.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.2.3. Приходи из буџета ООСО.

2.1.5. Приходи од учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите остварени су у складу са решењима којима се признаје право на смештај.

Одредбама члана 72 став 1 тачка 1) и 2) Закона о социјалној заштити прописано је плаћање услуга социјалне заштите у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица или уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

У поступку ревизије утврђено је да су приходи од учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите остварени у складу са решењима којима се признаје право на смештај.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.2.4. Приходи из осталих извора.

2.2. Дом није обезбедио потпуну и правовремену наплату учешћа у трошковима домског смештаја од обвезника који не измирују своје обавезе у износу од 6,20 милиона динара.

2.2.1. Дом није закључивао уговоре о плаћању услуге социјалне заштите са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите.

Одредбама члана 68 став 1 Закона о социјалној заштити уређено је да поступак за коришћење услуге социјалне заштите коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе спроводи центар за социјални рад, по службеној дужности или на захтев корисника. Одредбама члана 69 наведеног закона уређено је да центар за социјални рад одлучује о коришћењу услуге издавањем кориснику упута за коришћење услуге. Одредбама члана 72 истог закона уређено је да, са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите, уговор о плаћању услуге из члана 68 став 1 овог закона закључује установа социјалне заштите, односно овлашћени пружалац услуге социјалне заштите, у складу с подацима садржаним у упуту за коришћење услуге.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није закључивао уговоре о плаћању услуге социјалне заштите са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите, што није у складу са одредбама члана 72 Закона о социјалној заштити.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 10).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга.

2.2.2. Дом, током 2022. године, није покретао поступке пред надлежним судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника који нису вршили уплате у складу са уговором, односно одлуком суда, у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, у износу од 6,20 милиона динара.

Одредбама члана 215 Закона о социјалној заштити прописано је да ако обвезник учешћа у трошковима домског смештаја корисника упућеног преко центра за социјални рад не врши уплату у складу са уговором, односно одлуком суда, пружалац услуге у року од 30 дана од дана доспелости потраживања покреће поступак за наплату пред надлежним судом. Пошто наплати трошкове по одлуци суда, пружалац услуге дужан је да добијени новчани износ врати у буџет Републике Србије у року од 15 дана од дана наплате.

У поступку ревизије је утврђено да Дом, током 2022. године, није покретао поступке пред надлежним судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника који нису вршили уплате у складу са уговором, односно одлуком суда, у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, у износу од 6,20 милиона динара, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 11).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга.

2.2.3. Дом није, за лица за која је покренуо поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја у претходном периоду, издавао упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, исти није достављао министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда.

Одредбама члана 215 Закона о социјалној заштити прописано је да пружалац услуге домског смештаја издаје упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања доставља га министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда. Пошто наплати трошкове по одлуци суда, пружалац услуге дужан је да добијени новчани износ врати у буџет Републике Србије у року од 15 дана од дана наплате.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није, за лица за која је покренуо поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја у претходном периоду, издавао упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, исти није достављао министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 12).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга.

2.3. Дом је расходе и издатке извршио у складу са одобреним апропријацијама, с тим што је расходе за додатак на плату за приправност извршио без донетих решења.

2.3.1. Дом је извршио расходе за плате, додатке и накнаде запослених и социјалне доприносе на терет послодавца у складу са одобреним апропријацијама.

Дом је приликом обрачуна плата запослених у 2022. години примењивао прописане основице за обрачун и исплату плата утврђене закључком Владе Републике Србије, прописану основицу и прописане стопе за исплату додатака на плату. Дом је израђивао решења о исплати прековременог рада, плаћеном одсуству, као и појединачна решења о утврђивању права и коришћењу годишњег одмора за запослене.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом извршио расходе за плате, додатке и накнаде запослених и социјалне доприносе на терет послодавца у складу са одобреним апропријацијама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4.1. Расходи за запослене.

2.3.2. Дом је, током 2022. године, извршио расходе за додатак на плату за време проведено у приправности, најмање у износу од 796,55 хиљада динара, без донетих решења о остваривању права за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно без валидне рачуноводствене документације.

Одредбама члана 58 Закона о буџетском систему прописано је да се расход и издатак из буџета заснива на рачуноводственој документацији, као и да правни основ у складу са законом и износ преузетих обавеза, који проистичу из изворне рачуноводствене документације, морају бити сачињени и потврђени у писаној форми пре плаћања обавезе.

Одредбама чл. 20 и 21 Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији уређено је да, ради обезбеђивања доступности услуга корисницима или обезбеђивања пружања услуга неодложних интервенција, установа уводи приправност и рад по позиву. Приправност је посебан облик рада ван радног времена код којег запослени не мора бити присутан у установи, али мора бити стално доступан ради извршења неодложне интервенције. Право на додатак на плату за приправност утврђује се решењем које доноси послодавац за сваки сат који је запослени провео у приправности.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом, током 2022. године, извршио расходе за додатак на плату за време проведено у приправности, најмање у износу од 796,55 хиљада динара, без донетих решења о остваривању права за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно без валидне рачуноводствене документације, што није у складу са одредбама члана 58 Закона о буџетском систему и члана 21 Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (Препорука број 13).

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4.1. Расходи за запослене.

2.3.3. Дом је извршио расходе за коришћење услуга и роба у складу са одобреним апропријацијама.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом извршио расходе за коришћење услуга и роба у складу са одобреним апропријацијама. Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4.2. Расходи за коришћење услуга и роба.

2.3.4. Дом је извршио расходе за социјално осигурање и социјалну заштиту у складу са одобреним апропријацијама.

Одредбама члана 214 Закона о социјалној заштити прописано је да се кориснику домског смештаја и кориснику породичног смештаја обезбеђују средства за личне потребе у износу који утврђује министар надлежан за социјалну заштиту.

Извршен је преглед документације у вези са исплатом средстава за личне потребе корисника домског смештаја (цепарац).

У поступку ревизије је утврђено да је Дом извршио расходе за социјално осигурање и социјалну заштиту у складу са одобреним апропријацијама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4.3. Расходи за социјално осигурање и социјалну заштиту.

2.3.5. Дом је извршио издатке за нефинансијску имовину у складу са одобреним апропријацијама.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом извршио издатке за нефинансијску имовину у складу са одобреним апропријацијама.

Више детаља у вези са овим налазом дато је у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4.4. Издаци за нефинансијску имовину.

Скретање пажње

- 1) Скрећемо пажњу на Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода у којем је описано да је одредбама члана 206 Закона о социјалној заштити прописано да установе социјалне заштите сачињавају годишњи програм рада, на основу кога се врши финансирање, на који сагласност даје министарство надлежно за социјалну заштиту, као и да структуру, садржину и друга питања од значаја за сачињавање годишњег програма рада установа социјалне заштите прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Министар надлежан за социјалну заштиту није прописао структуру, садржину и друга питања од значаја за сачињавање годишњег програма рада установа социјалне заштите (*Описано у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.1. Правни основ за остваривање прихода*).

- 2) Скрећемо пажњу на Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода у којем је описано да је Законом о социјалној заштити уређено да изглед и садржину упута за коришћење услуге прописује министар надлежан за социјалну заштиту. Законом је уређено да је упут за коришћење услуге јавна исправа којом се корисник упућује на коришћење услуге социјалне заштите у установу социјалне заштите, односно код овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите, као и да упут за коришћење услуге садржи: име и презиме корисника, врсту услуге, пружаоца услуге, цену услуге, податке о лицу које учествује у плаћању услуге и износ учешћа у плаћању услуге, а може да садржи и друге податке од значаја за коришћење услуге.

Министар надлежан за социјалну заштиту није прописао изглед и садржину упута за коришћење услуге (*Описано у Прилогу 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга*).

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1²

- 1) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, током 2022. године, извршио расходе за додатак на плату за време проведено у приправности, најмање у износу од 796,55 хиљада динара, без донетих решења о остваривању права за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно без валидне рачуноводствене документације, што није у складу са одредбама члана 58 Закона о буџетском систему и члана 21 Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4. Распоред остварених текућих прихода Дома у 2022. години, 3.4.1. Расходи за запослене, Откривена неправилност 14);
- 2) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није усвојио Стратегију управљања ризиком, што није у складу са одредбама члана 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору (Прилог 1 - Интерна контрола и интерна ревизија, 1.1. Финансијско управљање и контрола, Управљање ризицима, Откривена неправилност 1);

ПРИОРИТЕТ 2³

- 3) Планови јавних набавки за 2021. и 2022. годину не садрже све прописане елементе, односно не садрже процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке, што није у складу са одредбама члана 88 став 1 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Откривена неправилност 5);
- 4) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец, на својој интернет страници, није објавио планове јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као ни њихове касније измене нити је на Порталу јавних набавки објавио прву измену Плана јавних набавки за 2021. годину, што није у складу са одредбама члана 88 став 3 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Откривена неправилност 6);
- 5) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није у писаној форми евидентирао и документовао поступак спроведеног испитивања и истраживања тржишта предмета јавне набавке, као и да је процењена вредност била валидна у време покретања поступка, што није у складу са одредбама чл. 29 и 41 Закона о јавним набавкама и члана 11 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке Дома (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Процењена вредност јавних набавки, Откривена неправилност 7);

² ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана.

³ ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана.

- 6) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, за четири поступка јавних набавки, обавештења о додели уговора, објавио на Порталу јавних набавки у року дужем од 30 дана од дана закључења уговора, што није у складу са одредбом члана 109 став 1 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Обавештење о додели уговора, Откривена неправилност 8);
- 7) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара у износу од 764,28 хиљада динара без закљученог уговора, што није у складу са чланом 56 став 2 Закона о буџетском систему и чланом 152 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.4. Извршење уговора о јавним набавкама, Јавна набавка ЈН 4/21 Производи за одржавање хигијене корисника и просторија, Откривена неправилност 9);
- 8) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је током 2022. године преузео обавезе и извршио расходе за набавку услуга и радова у укупном износу од 4,80 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене закона, што није у складу са одредбама чл. 11-21 и 27 – 30 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.5. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује, Откривена неправилност 10);
- 9) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није закључивао уговоре о плаћању услуге социјалне заштите са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите, што није у складу са одредбама члана 72 Закона о социјалној заштити (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Откривена неправилност 11);
- 10) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није покретао поступке пред надлежним судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника који нису вршили уплате у складу са уговором, односно одлуком суда, у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, у износу од 6,20 милиона динара, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Откривена неправилност 12);
- 11) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није, за лица за која је покренуо поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја у претходном периоду, издавао упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, исти није достављао министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Откривена неправилност 13);
- 12) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец на својој интернет страници није објавио финансијске планове, информатор о раду, као ни завршне рачуне и финансијске извештаје за 2021. и 2022. годину, што није у складу са одредбом члана 8 став 4 Закона о буџетском систему (Прилог 1 - Интерна контрола и интерна ревизија, 1.1. Финансијско управљање и контрола, Информације и комуникација, Откривена неправилност 2);

- 13) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није у прописаном року и на прописани начин известио министра о функционисању система интерне ревизије за 2022. годину, што није у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и члана 32 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, 1.2. Интерна ревизија, Откривена неправилност 3);
- 14) Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није на својој интернет страници објавио Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, што није у складу са одредбом члана 49 став 3 Закона о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.1. Доношење и примена интерног акта о ближем уређивању поступка јавне набавке, Откривена неправилност 4).

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

- 1) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да расходе за додатак на плату за време проведено у приправности извршавају на основу решења о остваривању права на додатак на плату за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно на основу валидне рачуноводствене документације у складу са прописима који регулишу ову област (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.4. Распоред остварених текућих прихода Дома у 2022. години, 3.4.1. Расходи за запослене, Препорука број 13);

ПРИОРИТЕТ 2

- 2) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да планови јавних набавки садрже све прописане елементе у складу са Законом о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Препорука број 4);
- 3) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да планове јавних набавки, као и њихове измене објављују у складу са Законом о јавним набавкама (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Препорука број 5);
- 4) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму мере да се процењена вредност јавне набавке одређује на основу података добијених испитивањем и истраживањем тржишта предмета јавне набавке, који морају бити валидни у време покретања поступка, као и да у писаној форми евидентирају и документују све радње током планирања и спровођења поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама и интерним актом (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.2. Планирање јавних набавки, Процењена вредност јавних набавки, Препорука број 6);

- 5) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да обавештења о додели уговора објављује на Порталу јавних набавки у прописаном року (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.3. Спровођење поступака јавних набавки, Обавештење о додели уговора, Препорука број 7);
- 6) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да успоставе контролне активности које ће обезбедити да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.4. Извршење уговора о јавним набавкама, Јавна набавка ЈН 4/21 Производи за одржавање хигијене корисника и просторија, Препорука број 8);
- 7) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да уведу, примењују и прате спровођење контролних поступака којима ће обезбедити да се процењена вредност предмета јавне набавке одређује на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину, како би се поступци јавних набавки планирали и спроводили у складу са прописима који уређују јавне набавке (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.5. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује, Препорука број 9);
- 8) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите закључују уговоре о плаћању услуге социјалне заштите (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Препорука број 10);
- 9) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да покрећу поступке пред надлежним судом за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника у складу са одредбама Закона о социјалној заштити (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Препорука број 11);
- 10) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да, за лица за која је покренут поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја корисника, издаје упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и да га у прописаном року доставља министарству надлежном за социјалну заштиту у складу са одредбама Закона о социјалној заштити (Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода, 3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга, Препорука број 12);
- 11) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму активности да на интернет страници објављују своје финансијске планове, информатор о раду, као и завршне рачуне и финансијске извештаје (Прилог 1 - Интерна контрола и интерна ревизија, 1.1. Финансијско управљање и контрола, Информације и комуникација, Препорука број 1)
- 12) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму мере и активности како би у прописаном року и на прописани начин извештавали министра надлежног за послове финансија о функционисању система интерне ревизије (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, 1.2. Интерна ревизија, Препорука број 2);

- 13) Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да интерни акт донет на основу Закона о јавним набавкама објави на својој интернет страници у складу са прописима који уређују ову област (Прилог 2 – Набавка добара, услуга и радова, 2.1. Доношење и примена интерног акта о ближем уређивању поступка јавне набавке, Препорука број 3).

Захтев за достављање одазивног извештаја

Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији⁴, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је обавезан да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних које су отклоњене у току обављања ревизије и садржане у поглављу Мере предузете у поступку ревизије.

За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец обавезан је да достави доказе о отклањању неправилности, односно предузимању мера исправљања;
2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец обавезан је да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању, као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја.

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 – др. закон.

У случају потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст. 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд, Србија

22. децембар 2023. године

III КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу одредби Закона о Државној ревизорској институцији, Програма ревизије за 2023. годину и Закључка о спровођењу ревизије правилности пословања Дома за душевно оболела лица „1 октобар” Стари Лец, Пландиште број: 400-999/2023-05/1 од 15. маја 2023. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Дома за душевно оболела лица „1 октобар” Стари Лец (у даљем тексту: Дом) која се односи на набавке добара, услуга и радова и остваривање и распоред прихода.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2022. године за предмет ревизије који се односи на набавке добара, услуга и радова и пословање субјекта у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2022. године за предмет ревизије који се односи на остваривање и распоред прихода.

3. Информације о субјекту ревизије

Назив субјекта ревизије: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец
Седиште и адреса: 26371 Стари Лец, Сутјеска бр. 1
Матични број: 08027315
Порески идентификациони број: 101239612
Интернет страница: <https://dom1oktobarstarilec.rs>

Историјат Дома

Дом за душевно оболела лица „1 октобар” налази се у Старом Лецу, општина Пландиште, на пола пута између Вршца и Зрењанина. Установа се простире на четири хектара површине око старог Каштела, имања некадашњег властелина, у парку где се и данас налазе примерци четинара, ретких врста храстова и јавора.

На том имању после II Светског рата била су смештена ратна сирочад, а 1956. године је основан дом за старе, 1967. године у дом су стигли први душевни болесници, да би 80-их година дошло до промене делатности и назива установе у „Радну организацију за збрињавање трајно неспособних лица”. Коначно 1990. године, установа прераста у „Дом за душевно оболела лица”.

Дом се током ових 50 година развијао како просторно, тако и квалитетом услуга. Поред Каштела који је био први и једини објекат за смештај корисника, Дом сада има још четири павиљона: Амбуланта, Школа, Бела зграда и најновија Жута зграда, поклон владе Аустрије преко хуманитарне организације „Hilfswerk”. Дом за душевно оболела лица је једна од шест установа која је била носилац пројекта „Отворени загрљај”, који се финансирао од стране Европске Уније.

Дом тренутно има 160 запослених и збрињава 550 корисника из целе Србије. Због специфичне категорије корисника у Дому је организована сопствена здравствена служба, која обезбеђује здравствену заштиту на нивоу опште праксе, неге и специјалистичког психијатријског лечења. Посебна пажња је посвећена рехабилитацији кроз социо и радно

окупациони третман корисника и у том смислу су у Дому развијени различити видови радно-окупационе терапије.

Делатност

Делатност Дома је уређена одредбама Статута Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец⁵ на који је Решењем⁶ Покрајинске владе дата сагласност.

Претежна делатност Дома је социјална заштита са смештајем, шифра 87.20 - социјално старање у смештајним установама за лица с тешкоћама у развоју, душевно оболеле особе и особе са болестима зависности. Претежна делатност установе обухвата негу, исхрану, здравствену заштиту и рехабилитацију корисника, односно комплетан смештај одраслих и старијих лица са менталним и интелектуалним тешкоћама.

Поред наведене претежне делатности у Дому се обављају и делатности производње на сопственој економији и у радионицама за сопствене потребе и потребе других, а у циљу радно окупационе терапије и рехабилитације корисника у складу са њиховим психичким и физичким способностима и програмом рада Дома.

Остале делатности установе су:

- Остали облици социјалне заштите са смештајем (прихватилиште);
- Остала здравствена заштита;
- Медицинска и стоматолошка пракса;
- Стоматолошка пракса;
- Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака;
- Узгој животиња;
- Трговина на мало у неспецијализованим продавницама;
- Делатност ресторана и покретних угоститељских објеката.

Статутом је уређено да, у Дому, уз сагласност оснивача, могу да се обављају и друге делатности сагласне основној делатности, под условом да се обављањем тих делатности не ремети обављање тих делатности социјалне заштите, као претежне делатности.

Органи Дома

Органи Дома одређени су у складу са Законом о социјалној заштити⁷, и то: директор, управни одбор и надзорни одбор.

Законом о социјалној заштити прописано је да директора, чланове управног и чланове надзорног одбора дома за смештај корисника именује оснивач⁸.

Покрајинска влада је 2020. године именовала директора Дома⁹, на основу члана 133 Закона о социјалној заштити.

Управни одбор и Надзорни одбор су током 2021. и 2022. године радили у саставу који је 2020. године именовала Покрајинска влада¹⁰.

⁵ Број: 01-264/19 од 28. фебруара 2019. године.

⁶ 27 Број: 022-237/2019 од 3. априла 2019. године.

⁷ Чл. 132 и 133 Закона о социјалној заштити.

⁸ Члан 132 став 3 и члан 133 став 2 Закона о социјалној заштити.

⁹ Решење о именовању директора Дома за душевно оболела лица „1 октобар”, Стари Лец, 127 Број: 022-148/2020 од 11. марта 2020. године.

¹⁰ Решење 127 број: 022-808/2019 од 15. јануара 2020. године.

Унутрашња организација Дома

Одредбама члана 30 Закона о запосленима у јавним службама¹¹ уређено је да се Правилником о организацији и систематизацији послова у јавној служби утврђују организациони делови у јавној служби, радна места у организационим деловима, као и радна места за која се као посебан услов предвиђа познавање језика и писама националне мањине који је у службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе у којој се налази седиште јавне службе, односно њене организационе јединице, опис послова који се обављају на радним местима, одређење стручне спреме, односно образовања потребног за обављање послова радног места, број извршилаца и други посебни услови за рад на тим пословима.

Правилником о организацији и систематизацији послова¹² утврђују се начела унутрашње организације рада у Дому. Дом је организован као јединствена организација са основним службама:

- 1) Служба социјалног рада;
- 2) Здравствено-хигијенска служба ;
- 3) Служба општих и правних послова;
- 4) Служба рачуноводства;
- 5) Прихватилиште за стара и одрасла лица.

Одредбама чл. 7-11 Правилника о организацији и систематизацији послова ближе је уређено образовање ужих организационих јединица у Дому.

Финансирање Дома

Средства за обављање делатности социјалне заштите обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и вршењем делатности установа социјалне заштите. Средства за обезбеђивање услуга социјалне заштите могу се прибављати и путем донација, као и уступањем имовине, оснивањем задужбина и фондација, у складу са законом. У обезбеђивању средстава за пружање услуга социјалне заштите учествује и корисник, у обиму и на начин утврђен овим законом.¹³

Средства за финансирање здравствених радника и других трошкова здравствене заштите у домовима за смештај чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, као и код Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО), у складу са законом и другим прописом.¹⁴

Одредбама члана 206 став 1 тачка 7) Закона о социјалној заштити уређено је да се из буџета Републике Србије финансирају права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија, између осталог и услуге домског смештаја.

У складу са ставом 3 члана 206 Закона о социјалној заштити, установа за домски смештај чији је оснивач Република Србија, односно аутономна покрајина сачињава годишњи програм рада, на основу кога се врши финансирање. Управни одбор Дома усвојио је Годишњи програм рада за 2022. годину¹⁵.

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21.

¹² Број: 01-1243/21 од 9. јуна 2021. године.

¹³ Члан 22 ст. 1, 4 и 6 Закона о социјалној заштити.

¹⁴ Члан 59 став 3 Закона о социјалној заштити.

¹⁵ Број: 01-324/22, од 18. фебруара 2022. године.

Корисник домског смештаја учествује у трошковима смештаја свим својим примањима, приходима и имовином, а ако су примања и приходи корисника недовољни за подмирење трошкова смештаја, трошкови смештаја се подмирују из непокретне имовине корисника на начин и по поступку утврђеном у члану 82 ст. 3 и 5 овог закона¹⁶.

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ИССАИ 4000 – Стандард за ревизију правилности пословања и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима, са применљивим критеријумима.

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да бисмо добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са спровођењем набавки добара, услуга и радова у 2021. и 2022. години и остваривањем и распоредом прихода у 2022. години у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе.

Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу који се односи на набавке добара, услуга и радова и остваривање и распоред прихода.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

У ревизији правилности пословања Дома извршена је процена усклађености предмета ревизије са следећим прописима који су идентификовани као извор критеријума:

- Закон о буџетском систему¹⁷;
- Закон о социјалној заштити¹⁸;
- Закон о јавним набавкама¹⁹;
- подзаконски прописи који су донети у вези са спровођењем ових закона.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа и општих аката који уређују: спровођење набавки добара, услуга и радова и остваривање и распоред прихода;
- анализу интерних аката Дома којима су ближе уређене набавке добара, услуга и радова и остваривање и распоред прихода;
- испитивање активности, одлука Дома у вези са набавкама добара, услуга и радова и остваривањем и распоредом прихода;
- интервјуисање одговорних особа Дома.

¹⁶ Члан 212 ст. 3 и 5 Закона о социјалној заштити.

¹⁷ „Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22 и 118/21 – др. закон.

¹⁸ „Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 117/22 – одлука УС.

¹⁹ „Службени гласник РС”, број 91/19.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Дома како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 „Фундаментални принципи ревизије јавног сектора”, ИССАИ 400 „Фундаментални принципи ревизије правилности пословања” и ИССАИ 4000 „Стандард за ревизију правилности пословања”.

IV Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

Интерна финансијска контрола у јавном сектору обухвата:

- 1) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава;
- 2) интерну ревизију код корисника јавних средстава;
- 3) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија – Централна јединица за хармонизацију.

1.1. Финансијско управљање и контрола

Обавеза успостављања финансијског управљања и контроле код корисника јавних средстава је прописана одредбама члана 81 Закона о буџетском систему.

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору²⁰ ближе је уређено да је финансијско управљање и контрола систем политика, процедура и активности које успоставља, одржава и редовно ажурира руководилац корисника јавних средстава, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин.

Систем финансијског управљања и контроле обухвата пет међусобно повезаних елемената: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информације и комуникацију и праћење и процену система.

У поступку ревизије посебна пажња ревизора била је усмерена на сагледавање контролног окружења, управљања ризицима и контролних активности у вези са предметом и обимом ревизије на основу процењених ризика.

Контролно окружење

Контролно окружење одражава став и свест о интерној контроли у оквиру корисника јавних средстава. Контролно окружење обухвата следеће принципе²¹:

- 1) Посвећеност интегритету и етичким вредностима руководства и запослених;
- 2) Вршење надзора над развојем и учинком интерне контроле од стране управљачке структуре;
- 3) Успостављање структура и линија извештавања, као и система надлежности и одговорности у остваривању циљева од стране руководства;
- 4) Посвећеност привлачењу, развоју и задржавању стручних појединаца, у складу са циљевима корисника јавних средстава;
- 5) Одговорност запослених за реализацију својих задужења у погледу интерне контроле ради остваривања циљева корисника јавних средстава.

Органи управљања Дома су у циљу успостављања контролног окружења донели велики број аката од којих издвајамо оне који су у вези са предметом ревизије, и то:

- 1) Статут Дома за душевно оболела лица „1.октобар”, Стари Лец²²;

²⁰ „Службени гласник РС”, број 89/19.

²¹ Члан 6 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

²² Број: 01-264/19 од 28. фебруара 2019. године.

- 2) Правилник о организацији и систематизацији послова у Дому за душевно оболела лица „1.октобар”, Стари Лец²³;
- 3) Правилник о буџетском рачуноводству и рачуноводственим политикама²⁴;
- 4) Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке²⁵;
- 5) Правилник о раду²⁶;
- 6) Правилник о канцеларијском пословању²⁷.

Управљање ризицима

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу утицати на остварење циљева корисника јавних средстава, обезбеђујући разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени.

Управљање ризицима обухвата следеће принципе:

- 1) Корисник јавних средстава утврђује циљеве на начин који је довољно јасан да би се омогућила идентификација и процена ризика који се односе на те циљеве;
- 2) Анализу ризика у оквиру корисника јавних средстава као основ за одлучивање о начину управљања ризицима;
- 3) Процену ризика од могућности преваре;
- 4) Идентификовање и анализу промена у оквиру корисника јавних средстава које би могле значајније утицати на систем интерне контроле.

Одредбом члана 7 став 2 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору прописано је да руководилац корисника јавних средстава усваја Стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

У поступку ревизије је утврђено да Дом током 2022. године није имао усвојену Стратегију управљања ризиком.

Откривена неправилност 1: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није усвојио Стратегију управљања ризиком, што није у складу са одредбама члана 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Препорука ревизора у вези са откривеном неправилности није дата јер је Дом, у 2023. години, донео Стратегију управљања ризицима за период 2023-2025²⁸ у оквиру увођења и имплементације система финансијског управљања и контроле.

Контролне активности

Контролне активности обухватају писане политике и процедуре и њихову примену, а успостављају се ради пружања разумног уверавања да су ризици који утичу на постизање циљева ограничени на прихватљив ниво.

Контролне активности обухватају следеће принципе:

²³ Број: 01-1243/21 од 9. јуна 2021. године.

²⁴ Број: 01-677/23 од 25. априла 2023. године.

²⁵ Број: 01-1246/20 од 14.августа 2020. године.

²⁶ Број: 01-1832/19 од 21. новембра 2019. године.

²⁷ Број: 01-1245/20-1 од 14. августа 2020. године.

²⁸ Број: 01-1697/23 од 23. октобра 2023. године.

- 1) Одабир и развој контролних активности за свођење ризика на прихватљив ниво;
- 2) Одабир и развој општих контролних активности информационих технологија у пословним информационим системима да би се подстакло остваривање циљева;
- 3) Спровођење контролних активности кроз политике у којима су дефинисана очекивања, као и кроз процедуре у којима се те политике реализују.

Контролне активности које служе за свођење ризика на прихватљив ниво морају бити анализиране и ажуриране најмање једном годишње.

Информације и комуникација

Информације и комуникација обухватају: прибављање, креирање и употребу релевантних и квалитетних информација како би се подстакло функционисање интерне контроле; интерну размену информација, укључујући циљеве и одговорности за интерну контролу, које су неопходне да би се подстакло функционисање интерне контроле и комуникацију са екстерним странама о питањима која утичу на функционисање компоненти интерне контроле.

Одредбом члана 8 став 4 Закона о буџетском систему прописано је да су сви корисници јавних средстава дужни да на својој интернет страници објављују своје финансијске планове за наредну годину, информатор о раду, као и завршне рачуне и финансијске извештаје.

У поступку ревизије је утврђено да Дом на својој интернет страници није објавио финансијске планове, информатор о раду, као ни завршне рачуне и финансијске извештаје за 2021. и 2022. годину.

Откривена неправилност 2: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец на својој интернет страници није објавио финансијске планове, информатор о раду, као ни завршне рачуне и финансијске извештаје за 2021. и 2022. годину, што није у складу са одредбом члана 8 став 4 Закона о буџетском систему.

Препорука број 1: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму активности да на интернет страници објављују своје финансијске планове, информатор о раду, као и завршне рачуне и финансијске извештаје.

Праћење и процена система

Праћење и процена система обухвата увођење система за надгледање, са циљем да се процени квалитет пословања током одређеног периода и да се утврди да ли систем финансијског управљања и контроле адекватно функционише.

Праћење и процена система финансијског управљања и контроле обавља се текућим увидом од стране запослених, самопроцењивањем које спроводе руководиоци и активностима интерне ревизије.

Праћење и процена система обухвата следеће принципе:

1) Одабир, развој и спровођење сталне оцене (редовне активности управљања и надзора током самог пословања) и/или посебне оцене (самооцењивање и интерна ревизија), како би се утврдило да ли су компоненте интерне контроле успостављене и да ли функционишу;

2) Вршење оцене и благовремено извештавање о слабостима у систему интерних контрола лица која су задужена за предузимање корективних радњи, укључујући и више руководство, по потреби.

Законом о буџетском систему уређено је да руководилац корисника јавних средстава до 31. марта текуће године за претходну годину на прописани начин извештава министра надлежног за послове финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле (члан 81 став 5).

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору²⁹ прописано је да руководилац корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину на обрасцима које припрема Централна јединица за хармонизацију, као и да потписује изјаву о интерним контролама којом потврђује ниво усклађености система финансијског управљања и контроле у односу на међународне стандарде интерне контроле и која је саставни део годишњег извештаја о систему финансијског управљања и контроле (чл. 19 и 20).

Дом је Министарству финансија доставио Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину³⁰ и Изјаву о интерним контролама за 2022. годину на прописаним обрасцима и у прописаном року.

1.2. Интерна ревизија

Законом о буџетском систему прописана је обавеза успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава, која на основу објективног прегледа доказа обезбеђује уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом да ли ови процеси функционишу на предвиђен начин и омогућују остварење циљева организације (члан 82).

Одредбама члана 3 став 1 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору³¹ ближе је уређено да корисници јавних средстава интерну ревизију успостављају на један од следећих начина:

- 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава (успоставља се код корисника јавних средстава који имају више од 250 запослених и не може имати мање од три интерна ревизора од којих је један руководилац јединице за интерну ревизију);
- 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, која ће обављати функцију интерне ревизије код свих корисника јавних средстава који су се споразумели о њеном организовању, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија;
- 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија.

²⁹ „Службени гласник РС”, број 89/19.

³⁰ Верификација садржаја извештаја, евиденциони број: 1-02449/23 од 30. марта 2023. године.

³¹ „Службени гласник РС”, бр. 99/11 и 106/13.

Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава, односно интерни ревизор са којим је закључен уговор о обављању тих послова (члан 3 став 2).

Изменама и допунама наведеног Правилника у 2023. години³², уређено је да корисници јавних средстава могу успоставити интерну ревизију и обављањем интерне ревизије од стране интерне ревизије надлежног директног корисника буџетских средстава Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са планом те јединице интерне ревизије, као и да се интерна ревизија на овај начин успоставља и код индиректних буџетских корисника, и то обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије надлежног директног корисника буџетских средстава Републике Србије, односно аутономне покрајине.

Група за интерну ревизију ресорног министарства донела је Повељу интерне ревизије Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања³³ и Етички кодекс интерне ревизије Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања³⁴.

У складу са одредбама наведене повеље, Група за интерну ревизију ресорног министарства обавља интерну ревизију свих организационих делова Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, свих програма, активности и процеса у надлежности министарства, укључујући средства Европске уније, као и свих осталих ресурса која су обезбедила друга тела и институције.

У поступку ревизије извршен је увид у План рада Групе за интерну ревизију Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања за 2021. годину³⁵, као и у План рада Групе за интерну ревизију Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања за 2022. годину³⁶ којим је, између осталог, планирана ревизија система приходи, подсистем: остварење прихода код индиректних корисника буџета Министарства; наплата потраживања код установа за смештај корисника – извор финансирања 04 и 08 за раздео 30. Утврђено је да Дом није наведен у плану ревизије за 2021. и 2022. годину.

Законом о буџетском систему предвиђено је да руководилац корисника јавних средстава до 31. марта текуће године за претходну годину на прописани начин извештава министра надлежног за послове финансија о функционисању система интерне ревизије (члан 82 став 10).

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописано је да руководилац интерне ревизије сачињава годишњи извештај о раду интерне ревизије коришћењем упитника који припрема и објављује на интернет презентацији Министарства финансија, а руководилац корисника јавних средстава доставља годишњи извештај о раду интерне ревизије Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

³² „Службени гласник РС”, број 84/23.

³³ Број: 021-00-00046/2020-08 од 6. фебруара 2020. године и број: 401-00-1810/2022-08 од 7. новембра 2022. године.

³⁴ Број: 021-00-00047/2020-08 од 6. фебруара 2020. године и број: 401-00-1811/2022-08 од 7. новембра 2022. године.

³⁵ Број: 021-01-00141/2020-08 од 24. децембра 2020. године.

³⁶ Број: 401-00-1540/2021-08 од 30. новембра 2021. године.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није доставио Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2022. годину Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију.

Откривена неправилност 3: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није у прописаном року и на прописани начин известио министра о функционисању система интерне ревизије за 2022. годину, што није у складу са одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и члана 32 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Препорука број 2: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму мере и активности како би у прописаном року и на прописани начин извештавали министра надлежног за послове финансија о функционисању система интерне ревизије.

Прилог 2 – Набавке добара, услуга и радова

Законом о јавним набавкама уређују се правила поступака јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним овим законом, ради закључења уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума, као и спровођења конкурса за дизајн.

Ревизија се односи на област набавки добара, услуга и радова у периоду пословања субјекта ревизије од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2022. године.

У ревидираном периоду област набавки добара, услуга и радова, као и друга питања од значаја за набавке су уређена Законом о јавним набавкама³⁷. На основу одредби предметног закона, донето је више подзаконских аката којима су ближе уређене поједине области, активности и питања у вези са непосредном применом закона.

2.1. Доношење и примена интерног акта о ближем уређивању поступка јавне набавке

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга (члан 49 став 2).

Управни одбор Дома је на седници одржаној 14. августа 2020. године донео Одлуку³⁸ о усвајању Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке³⁹.

Правилником о ближем уређивању поступка јавне набавке ближе је уређен начин планирања набавки (критеријуми, правила и начин одређивања предмета јавне набавке и процењене вредности, начин испитивања и истраживања тржишта), одговорност за планирање, циљеви поступка јавне набавке, начин извршавања обавеза из поступка, начин обезбеђивања конкуренције, спровођење и контрола јавних набавки и начин праћења извршења уговора о јавној набавци унутар Дома. Исто тако, овим правилником је уређен и начин планирања и спровођења поступака набавки добара, услуга или радова на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је донео Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке у складу са одредбом члана 49 став 2 Закона о јавним набавкама.

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да акт којим је ближе уредио поступак јавне набавке објави на својој интернет страници (члан 49 став 3).

У поступку ревизије је утврђено да Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, који је донет 14. августа 2020. године, није објављен на интернет страници Дома <https://dom1oktobarstarilec.rs/>.

Откривена неправилност 4: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није на својој интернет страници објавио Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке, што није у складу са одредбом члана 49 став 3 Закона о јавним набавкама.

³⁷ „Службени гласник РС”, број 91/19.

³⁸ Број 01-1245/20 од 14. августа 2020. године.

³⁹ Број 01-1246/20 од 14. августа 2020. године.

Препорука број 3: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да интерни акт донет на основу Закона о јавним набавкама објави на својој интернет страници у складу са прописима који уређују ову област.

2.2. Планирање јавних набавки

Закон о јавним набавкама прописује да је наручилац дужан да донесе годишњи план јавних набавки који треба да садржи податке прописане законом, као и да се и измене и допуне плана објављују на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од десет дана од дана доношења⁴⁰.

Наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки. У изузетним случајевима, када јавну набавку није могуће унапред планирати или из разлога хитности, наручилац може да покрене поступак јавне набавке и ако набавка није предвиђена у плану јавних набавки⁴¹.

Одредбама чл. 5-9 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке ближе су уређени начин планирања јавних набавки, критеријуми за планирање јавних набавки и одређивање предмета набавке, и то:

- 1) Сваке године, најкасније до 10. октобра руководиоци свих служби достављају захтев за своје потребе за јавним набавкама и набавкама на које се Закон о јавним набавкама не примењује за наредну годину. Изузетно, након наведеног рока се могу доставити захтеви за потребама, само у нарочито оправданим случајевима, када услед објективних околности сектор није могао да исте достави у наведеном року.
- 2) Потреба за сваки предмет набавке исказује се по врсти, количини, квалитету, периоду реализације набавке и другим елементима од значаја за планирање набавки и са образложењем разлога оправданости појединачне набавке.
- 3) Исказане потребе достављају се Служби општинских и правних послова у писаном облику која израђује нацрт Плана јавних набавки.
- 4) Служба општинских, правних и кадровских послова у сарадњи са предлагачем набавке опредељује врсту поступка јавне набавке. Врста поступка је условљена исказаним потребама за предметом набавке и стањем на тржишту.
- 5) Директор Дома проверава усклађеност пријављених потреба предмета набавки са стварним потребама Дома, а пре свега са стратешким приоритетима, усвојеним оперативним циљевима и одобреним пројектима, да ли су набавке неопходне ради обављања делатности, и оцењује оправданост пријављених потреба, редослед приоритета, количине, процењене вредности, избор врсте поступка, динамику покретања поступка, оправданост резервисане набавке и друго што је од значаја за наменско и сврсисходно трошење јавних средстава.
- 6) Предлог плана набавки доноси се после доношења финансијског плана са којим мора бити усаглашен, увек када је то могуће.
- 7) Предлог плана набавки се доставља директору Дома на усвајање истог.

⁴⁰ Члан 88 ст. 1 и 3 Закона о јавним набавкама.

⁴¹ Члан 88 ст. 6 и 7 Закона о јавним набавкама.

План јавних набавки за 2021. годину

План јавних набавки за 2021. годину усвојен је Одлуком⁴² директора Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец. Током 2021. године извршене су четири измене Плана јавних набавки⁴³.

План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. годину усвојен је Одлуком⁴⁴ директора Дома. У току 2021. године било је пет измена Плана набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. годину које су усвојене одлукама⁴⁵ директора Дома.

Последњом изменом Плана набавки планирано је укупно 48 набавки добара, услуга и радова у укупној вредности од 29.321.381 динара.

У наредној табели дат је број планираних и спроведених поступака јавне набавке за 2021. годину по врстама предмета и поступка набавке.

Табела број 1: Преглед процењене вредности поступака јавних набавки за 2021. годину

(износи у динарима)					
Редни број	Предмет набавке	Врста поступка	Број планираних поступака	Процењена вредност набавке	Број спроведених поступака
1	2	3	4	5	6
1	Добра	Отворени поступак	12	92.100.823	9
2	Радови	Отворени поступак	1	3.833.333	1
	Укупно		13	95.934.156	10

План јавних набавки за 2022. годину

План јавних набавки за 2022. годину усвојен је Одлуком⁴⁶ директора Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец. Током 2022. године извршено је више измена Плана јавних набавки⁴⁷.

План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину усвојен је Одлуком⁴⁸ директора Дома. У току 2022. године било је шест измена Плана набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину које су усвојене Одлукама⁴⁹ директора Дома.

Последњом изменом Плана набавки планирано је укупно 48 набавки добара, услуга и радова у укупној вредности од 29.321.381 динара.

У наредној табели дат је број планираних и спроведених поступака јавне набавке за 2022. годину по врстама предмета и поступка набавке.

Табела број 2: Преглед процењене вредности поступака јавних набавки за 2022. годину

(износи у динарима)					
Редни број	Предмет набавке	Врста поступка	Број планираних поступака	Процењена вредност набавке	Број спроведених поступака
1	2	3	4	5	6
1.	Добра	Отворени поступак	8	286.815.150	8
2.	Радови	Отворени поступак	2	12.500.000	2
	Укупно		10	299.315.150	10

⁴² Број: 01-587/21 од 26. фебруара 2021. године.

⁴³ 01-1243/21 од 9. јуна 2021 године, 01-1366/21-1 од 24. јуна 2021. године, 01-1542/21 од 13. јула 2021. године и 01-1721/21 од 26. јула 2021. године.

⁴⁴ Број: 01-85/21 од 13. јануара 2021. године.

⁴⁵ Број: 01-781/21-1 од 30. марта 2021. године, број: 01-1150/21 од 26. маја 2021. године, број: 01-1287/21 од 14. јуна 2021. године, број: 01-1527/21-1 од 9. јула 2021. године и број: 01-3248/21 од 29. новембра 2021. године.

⁴⁶ Број: 01-152/22 од 27. јануара 2022. године.

⁴⁷ 01-355/22 од 24. фебруара 2022. године, 01-1639 од 1. јула 2022. године и 01-1640/22 од 19. септембра 2022. године.

⁴⁸ Број: 01-49/22 од 14. јануара 2022. године.

⁴⁹ Број: 01-460/22 од 10. марта 2022. Број: 01-651/22-1 од 6. априла 2022. Број: 01-954/22 од 23. маја 2022. Број: 01-1308/22 од 14. јула 2022. Број: 01-1635/22 од 16. септембра 2022. и број: 01-1827/22 од 27. октобра 2022. године.

Одредбама члана 88 став 1 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе годишњи план јавних набавки који садржи следеће податке: 1) предмет јавне набавке и ЦПВ ознаку, 2) процењену вредност јавне набавке, 3) врсту поступка јавне набавке, 4) оквирно време покретања поступка.

Увидом у План јавних набавки за 2021. годину утврђено је да исти не садржи све прописане елементе, односно не садржи процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке.

Увидом у План јавних набавки за 2022. годину утврђено је да исти не садржи све прописане елементе, односно не садржи процењену вредност јавне набавке.

Откривена неправилност 5: Планови јавних набавки за 2021. и 2022. годину не садрже све прописане елементе, односно не садрже процењену вредност јавне набавке за све планиране јавне набавке, што није у складу са одредбама члана 88 став 1 Закона о јавним набавкама.

Препорука број 4: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да планови јавних набавки садрже све прописане елементе у складу са Законом о јавним набавкама.

Одредбама члана 88 став 3 Закона о јавним набавкама прописана је обавеза наручиоца да план јавних набавки и све његове измене или допуне, објављује на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од десет дана од дана доношења.

У поступку ревизије утврђено је:

- да су План јавних набавки за 2021. годину, као и све његове измене, осим прве измене, објављени на Порталу јавних набавки⁵⁰, али да Дом није објавио План јавних набавки за 2021. годину, као ни његове касније измене на интернет страници Дома.

- да су План јавних набавки за 2022. годину, као и све његове измене објављени у прописаном року на Порталу јавних набавки⁵¹, али да Дом није објавио План јавних набавки за 2022. годину, као ни његове касније измене на интернет страници Дома.

Откривена неправилност 6: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец, на својој интернет страници, није објавио планове јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као ни њихове касније измене нити је на Порталу јавних набавки објавио прву измену Плана јавних набавки за 2021. годину, што није у складу са одредбама члана 88 став 3 Закона о јавним набавкама.

Препорука број 5: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да планове јавних набавки, као и њихове измене објављују у складу са Законом о јавним набавкама.

Процењена вредност јавних набавки

Одредбама члана 29 Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора бити објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и мора бити валидна у време покретања поступка.

⁵⁰ План јавних набавки за 2021. годину објављен је на Порталу ЈН 3. марта 2021. године, Прва измена плана јавних набавки није објављена, Друга измена плана јавних набавки објављена је 25. јуна 2021. године, Трећа измена плана јавних набавки објављена је 14. јула 2021. године и Четврта измена плана јавних набавки објављена је 28. јула 2021. године.

⁵¹ План јавних набавки за 2022. годину објављен је на Порталу ЈН 28. јануара 2022. године, Прва измена плана јавних набавки објављена је 26. фебруара 2022. године, Друга измена плана јавних набавки објављена је 5. јула 2022. године и Трећа измена плана јавних набавки објављена је 20. септембра 2022. године;

Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Наручилац одређује предмет набавке на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.

Одредбама члана 10 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке Дома ближе су утврђена правила и начин одређивања процењене вредности, тј. да се процењена вредност јавне набавке одређује у складу са техничким спецификацијама утврђеног предмета јавне набавке и утврђеним количинама, нормативима, односно израђеном пројектном документацијом, користећи претходно искуство у набавци конкретне предмета набавке и спроведеног испитивања и истраживања тржишта и цена.

Одредбама члана 11 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке утврђен је начин испитивања и истраживања тржишта предмета набавке. Служба општих и правних послова у сарадњи са предлагачем набавке (службе) испитује и истражује тржиште за сваки предмет набавке за који је исказана потреба и прикупља податке потребне за планирање. Испитивање и истраживање сваког појединачног предмета набавке између осталог подразумева испитивање степена развијености тржишта, упоређивање цена више потенцијалних понуђача, испитивање квалитета предмета набавке које нуди различити понуђачи, период гаранције који се нуди за предмет набавке, начин и трошкове одржавања, рокове испоруке, постојеће прописе и стандарде, да ли је набавком стварају нови трошкови, да ли постоје неке специфичности код понуђача, попусти, да ли понуђачи морају имати посебне дозволе надлежних органа за обављање делатности која је предмет набавке и слично.

Овим правилником је уређено да се тржиште испитује на неки од следећих начина:

- 1) истраживањем путем интернета (ценовници понуђача, Портал јавних набавки, сајтови других наручилаца, сајтови надлежних институција за објаву релевантних информација о тржишним кретањима);
- 2) испитивањем претходних искустава у набавци овог предмета набавке (постојеће информације и базе података о добављачима и уговорима);
- 3) испитивање искустава других наручилаца;
- 4) на други погодан начин, имајући у виду сваки предмет набавке појединачно.

Одредбом члана 11 ст. 5 и 6 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке уређено је да се о испитивању тржишта саставља белешка (или записник) који садржи податке о времену и начину испитивања и истраживања тржишта, предузетим радњама и добијеним подацима, донетим закључцима, стеченим сазнањима и досадашњим искуствима, увек када је то могуће, односно када природа набавке то омогућава. Белешку или записник о испитивању тржишта сачињава и потписује лице овлашћено за планирање набавке и предлагач набавке.

Одредбама члана 41 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да у писаној форми евидентира и документује све радње током планирања, спровођења поступка и извршења уговора о јавној набавци. Наручилац је дужан да чува целокупну документацију о јавним набавкама. Документација је било који документ који је настао током планирања јавне набавке, спровођења поступка јавне набавке и извршења уговора о јавној набавци, а који наручилац чува најмање пет година од закључења појединачног уговора о јавној набавци или оквирног споразума, односно пет година од обуставе или поништења поступка јавне набавке.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није обезбедио писане доказе о предузетим радњама, тј. није састављао белешку или записник о испитивању тржишта и није спроводио све активности које су неопходне да би процењена вредност била утврђена у складу са

одредбама Закона о јавним набавкама и интерним актом. Дом није документовао да је процењена вредност узоркованих јавних набавки заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и слично и која је валидна у време покретања поступка.

Откривена неправилност 7: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није у писаној форми евидентирао и документовао поступак спроведеног испитивања и истраживања тржишта предмета јавне набавке, као и да је процењена вредност била валидна у време покретања поступка, што није у складу са одредбама чл. 29 и 41 Закона о јавним набавкама и члана 11 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке Дома.

Препорука број 6: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да предузму мере да се процењена вредност јавне набавке одређује на основу података добијених испитивањем и истраживањем тржишта предмета јавне набавке, који морају бити валидни у време покретања поступка, као и да у писаној форми евидентирају и документују све радње током планирања и спровођења поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама и интерним актом.

2.3. Спровођење поступака јавних набавки

Поступци јавних набавки који су спроведени током 2021. и 2022. године испитани су на узорку од 11 поступака.

Извршена је провера усклађености тих поступака са одредбама Закона о јавним набавкама, а посебно правилност покретања поступака, елемената конкурсне документације, испуњености услова за доделу и закључивање уговора.

Табела број 3: Преглед ревидираних поступака јавних набавки спроведених у 2021. и 2022. години

(износи у динарима)						
Редни број	Број јавне набавке	Предмет јавне набавке	Врста поступка јавне набавке	Укупна процењена вредност ЈН (без ПДВ-а)	Вредност закљученог уговора (без ПДВ-а)	Датум закључења уговора/анекса
1	2	3	4	5	6	7
1	1/21	Електрична енергија	Отворени поступак	7.444.196	8.933.035	2.8.2021.
2	2/21	Природни гас	Отворени поступак	6.898.206	7.588.027	31.8.2021.
3	4/21	Производи за одржавање хигијене корисника и просторија	Отворени поступак	6.062.225	7.274.670	31.10.2021.
4	10/21	Поправка топловода	Отворени поступак	3.779.740	4.535.688	11.10.2021.
5	1/22	Електрична енергија	Отворени поступак	6.666.666	7.999.999	7.9.2022.
6	2/22	Природни гас	Отворени поступак	7.978.176	8.775.994	3.10.2022.
7	3/22	Прехрамбени производи	Отворени поступак	160.385.730	184.323.180	21.6.2022.
8	6/22	Намештај за собе корисника и дистрибутивна кухиња	Отворени поступак	16.657.100	19.988.520	7.3.2022.
9	7/22	Замена крова у павиљону бела зграда	Отворени поступак	7.491.350	8.989.620	4.4.2022.
10	8/22	Замена подова у павиљону бела зграда	Отворени поступак	4.994.040	5.992.848	22.3.2022.
11	10/22	Путничко комби возило	Отворени поступак	3.740.000	4.488.000	3.10.2022.
Укупно				232.097.429	268.889.581	

Услови за покретање поступка

Законом о јавним набавкама је прописано да наручилац може да покрене поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки, док само у изузетним случајевима, када јавну набавку није могуће унапред планирати или из разлога хитности, наручилац може да покрене поступак јавне набавке иако набавка није предвиђена у Плану јавних набавки (члан 88 ст. 6 и 7).

Увидом у планове јавних набавки за 2021. и 2022. годину, као и у евиденције о спроведеним поступцима јавних набавки у ове две године утврђено је да су узорковане јавне набавке за које је Дом покренуо поступак претходно биле предвиђене у годишњим плановима јавних набавки.

Дом је у 2021. и 2022. години покретао поступке јавних набавки које су претходно биле предвиђене у годишњим плановима јавних набавки за 2021. и 2022. годину.

Одлука о спровођењу поступка

Наручилац доноси одлуку о спровођењу поступка јавне набавке која нарочито садржи податке о предмету јавне набавке, врсти поступка и процењеној вредности јавне набавке укупно и за сваку партију посебно, као и податке о саставу комисије за јавну набавку, односно лицу које спроводи поступак јавне набавке⁵².

Увидом у достављену документацију о спровођењу узоркованих поступака јавних набавки за 2021. и 2022. годину утврђено је да је Дом доносио одлуке о спровођењу поступака јавне набавке прописане садржине.

Дом је, током 2021. и 2022. године, за узорковане поступке јавних набавки, доносио одлуке о спровођењу поступака јавних набавки прописане садржине.

Комисија за јавну набавку

Поступак јавне набавке спроводи комисија за јавну набавку коју именује наручилац. Ако процењена вредност јавне набавке не прелази износ од 3.000.000 динара, наручилац није дужан да именује комисију за јавну набавку, у ком случају поступак јавне набавке спроводи лице које наручилац именује. Комисија мора да има непаран број чланова, а најмање три члана.⁵³

У комисији за јавну набавку један члан мора да буде лице које има стечено високо образовање из правне научне области на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године или службеник за јавне набавке са високим образовањем на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно високо образовање које је законом изједначено са академским називом мастер на основним студијама у трајању од најмање четири године или лице које је стекло сертификат за службеника за јавне набавке до дана ступања на снагу Закона о јавним набавкама.

За члана комисије именује се лице које има одговарајућа стручна знања из области која је предмет јавне набавке, када је то потребно.

Чланом 185 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да лицима која обављају послове јавних набавки омогући оспособљавање за обављање

⁵² Члан 91 став 1 Закона о јавним набавкама.

⁵³ Члан 92 ст.1, 2 и 3 Закона о јавним набавкама.

послова јавних набавки и полагање испита за службеника за јавне набавке, као и континуирано усавршавање.

У поступку ревизије утврдили смо да је Дом именовано комисију за сваку јавну набавку, за члана комисије именовано запослено лице које има стечено високо образовање из правне научне области.

Дом је Правилником о организацији и систематизацији послова у Дому за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец⁵⁴ у оквиру Службе општинских и правних послова систематизовао једно радно место Секретар – правник – руководилац Службе општинских и правних послова, коме је у опису посла да буде стални члан комисије за јавну набавку.

Запослено лице које обавља послове руководиоца Службе за опште и правне послове има положен стручни испит за службеника за јавне набавке⁵⁵.

Законом о јавним набавкама предвиђено је да након отварања понуда или пријава, представник наручиоца, члан комисије за јавну набавку потписује изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса.⁵⁶

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки утврђено је да је комисија за јавне набавке именована и наведена у одлукама о спровођењу поступака у броју прописаном Законом. Такође, утврђено је да су чланови комисије потписивали изјаву о непостојању сукоба интереса након отварања понуда или пријава.

Дом је у узрокованим поступцима јавних набавки из 2021. и 2022. године именовано комисију за јавну набавку у складу са Законом, а чланови комисија су, након отварања понуда или пријава, потписали изјаву о непостојању сукоба интереса.

Јавни позив

Садржина огласа о јавној набавци утврђена је у Прилогу 4 Закона о јавним набавкама. Огласи се објављују преко Портала јавних набавки на стандардним обрасцима чију садржину утврђује Канцеларија за јавне набавке. Јавни позив, претходно информативно обавештење, периодично индикативно обавештење и обавештење о успостављању система квалификације у поступцима јавних набавки чија је процењена вредност једнака или већа од 5.000.000 динара објављују се и на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа у форми за објављивање која је доступна на Порталу јавних набавки⁵⁷.

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки утврђено је да су јавни позиви садржали све прописане елементе и објављивани су на Порталу јавних набавки.

Дом је, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, објављивао јавне позиве на Порталу јавних набавки и исти су садржали све прописане елементе.

Конкурсна документација

Конкурсна документација мора да буде сачињена на начин да омогући припрему и подношење понуде, односно пријаве. Подаци садржани у конкурсној документацији и подаци наведени у јавном позиву и другим огласима који се користе као јавни позив не смеју да буду у супротности.⁵⁸

⁵⁴ Број: 01-419/18 од 8. марта 2018. године и број: 01-1243/21 од 9. јуна 2021. године.

⁵⁵ Број: 152-02-106/22 од 18. маја 2023. године.

⁵⁶ Члан 50 Закона о јавним набавкама.

⁵⁷ Члан 105 ст. 5, 6 и 8 Закона о јавним набавкама.

⁵⁸ Члан 93 став 1 и 3 Закона о јавним набавкама.

Према одредбама Закона о јавним набавкама конкурсна документација у зависности од врсте поступка јавне набавке нарочито садржи податке о предмету набавке, техничке спецификације, критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора, услове уговора, обрасце документа које подносе кандидати и понуђачи, информације о прописаним обавезама и друге информације потребне за припрему и подношење понуде, ако нису садржани у јавном позиву и другим огласима који се користе као јавни позив. Канцеларија за јавне набавке ближе уређује садржину конкурсне документације⁵⁹.

Наручилац је дужан да истовремено са слањем на објављивање јавног позива, позива за подношење пријава или позива за подношење понуда или преговарање у систему квалификације, пошаље на објављивање конкурсну документацију на Портал јавних набавки.⁶⁰

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки за 2021. и 2022. годину утврђено је да је конкурсна документација сходно природи предмета набавке садржала потребне податке. Такође, утврђено је да је Дом истовремено са слањем на објављивање јавног позива, слао на објављивање и конкурсну документацију.

Дом је, у узоркованим поступцима јавних набавки из 2021. и 2022. године, састављао конкурсну документацију која је сходно природи предмета набавке садржала потребне податке и истовремено са слањем на објављивање јавног позива, Дом је слао на објављивање и конкурсну документацију.

Отварање понуда

Начин отварања понуда, садржина записника о отварању понуда и друга питања од значаја за поступак отварања понуда у поступку јавне набавке су ближе уређена Правилником о поступку отварања понуда.⁶¹ Овим правилником је такође утврђено да се отварање понуда спроводи аутоматски путем Портала јавних набавки и то у време отварања понуда одређено у јавном позиву⁶². Портал јавних набавки формира записник о отварању понуда из података које су понуђачи унели у образац понуде и аутоматски га ставља на располагање наручиоцу и свим понуђачима, чиме се поступак отварања понуда завршава⁶³.

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки из 2021. и 2022. године утврђено је да су поступци отварања понуда започети истог дана по истеку рока за подношење понуда и да су о истим вођени записници који су садржали све прописане податке.

Комисије за јавне набавке су, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, отварале понуде истог дана по истеку рока за њихово подношење и водиле записнике који садрже све прописане податке.

Извештај о поступку јавне набавке

Законом о јавним набавкама прописана је обавеза комисије за јавну набавку да, након спроведене стручне оцене понуда, састави извештај о поступку јавне набавке, као и податке које исти мора да садржи⁶⁴.

⁵⁹ Члан 93 став 2 и 4 Закона о јавним набавкама.

⁶⁰ Члан 95 став 1 Закона о јавним набавкама.

⁶¹ „Службени гласник РС”, број 93/20.

⁶² Члан 4 став 2 Правилника о поступку отварању понуда.

⁶³ Члан 6 ст. 1 и 2 Правилника о поступку отварања понуда.

⁶⁴ Члан 145 Закона о јавним набавкама.

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки из 2021. и 2022. године утврђено је да је комисија за јавну набавку након спроведене стручне оцене понуда састављала писани извештај о поступку јавне набавке који је садржао прописане податке.

Комисије за јавне набавке су, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, сачињавале извештаје о поступцима јавних набавки који су садржали прописане податке.

Одлука о додели уговора

Наручилац доноси одлуку о додели уговора ако је у стручној оцени понуда утврђено да су се стекли услови за доделу уговора. Одлука о додели уговора мора да буде образложена и да садржи нарочито податке из извештаја о поступку јавне набавке и упутство о правном средству. Наручилац је дужан да одлуку о додели уговора објави на Порталу јавних набавки у року од три дана од дана доношења⁶⁵.

Увидом у документацију о спровођењу поступака узоркованих јавних набавки из 2021. и 2022. године утврђено је да је Дом доносио одлуке о додели уговора прописане садржине и објављивао их на Порталу јавних набавки у прописаном року.

Дом је, за узорковане поступке јавних набавки из 2021. и 2022. године, доносио одлуке о додели уговора у поступцима јавних набавки које су садржале све прописане податке и исте објављивао у прописаном року на Порталу јавних набавки.

Обавештење о додели уговора

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума⁶⁶.

Увидом у документацију о спровођењу поступака утврђено је да Дом није објављивао обавештења о додели уговора у прописаном року у четири од 11 узоркованих поступака јавних набавки из 2021. и 2022. године:

- Поправка топловода за 2021. годину;
- Намештај за собе корисника и дистрибутивна кухиња за 2022. годину;
- Замена крова на павиљону Бела зграда за 2022. годину;
- Замена подова на павиљону Бела зграда за 2022. годину.

Откривена неправилност 8: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, за четири поступка јавних набавки, обавештења о додели уговора, објавио на Порталу јавних набавки у року дужем од 30 дана од дана закључења уговора, што није у складу са одредбом члана 109 став 1 Закона о јавним набавкама.

Препорука број 7: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да обавештења о додели уговора објављује на Порталу јавних набавки у прописаном року.

⁶⁵ Члан 146 Закона о јавним набавкама.

⁶⁶ Члан 109 став 1 Закона о јавним набавкама.

2.4. Извршење уговора о јавним набавкама

Законом о јавним набавкама прописано је да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом, да је наручилац обавезан да контролише извршења уговора о јавној набавци у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом⁶⁷, као и да посебним актом ближе уреди, између осталог и начин праћења извршења уговора о јавној набавци⁶⁸.

Одредбама чл. 154 – 162 Закона о јавним набавкама, утврђена су општа правила за извршење уговора, као и општа правила о изменама уговора, без спровођења поступка јавне набавке. Исто тако, уређена су и посебна правила у вези са изменама уговора по основу уговорних одредаба (члан 156), по основу додатних добара, услуга и радова (члан 157), услед непредвиђених околности (члан 158), промене уговорне стране (члан 159) и повећања обима набавке (члан 160), док је одредбама чл. 11-21 и 27 истог закона прописано изузеће од примене закона.

Чланом 160 Закона о јавним набавкама прописано је да наручилац може током трајања уговора о јавној набавци да измени уговор на начин да се повећа обим набавке, ако су испуњени сви следећи услови:

1) вредност измене мора да буде мања од 10% првобитне вредности уговора о јавној набавци добара или услуга, односно мања од 15% првобитне вредности уговора о јавној набавци радова и

2) вредност измене мора да буде мања од 15.000.000 динара у случају уговора о јавној набавци добара или услуга, односно мања од 50.000.000 динара у случају уговора о јавној набавци радова.

Ограничење из става 1 овог члана односи се на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута. Изменом уговора не може да се мења целокупна природа уговора односно предмета јавне набавке.

Чланом 162 прописано је да се одредбе чл. 154-162 Закона о јавним набавкама сходно примењују и на измене оквирног споразума.

Одредбама чл. 76 – 83 Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке прописан је начин извршења и измене уговора о јавној набавци.

Правилником о ближем уређивању поступка јавне набавке ближе је уређено праћење извршења уговора о јавној набавци и набавци добара, услуга и радова. Чланом 109 и 110 наведеног правилника је уређено да по закључењу уговора о јавној набавци примерак уговора се доставља служби која је задужена за праћење извршења конкретног уговора, служби рачуноводства и другим службама које су укључене у праћење извршења уговора, које су корисници испоручених добара, пружених услуга или изведених радова или на чије активности ће утицати извршење уговора. Уређено је да је Служба рачуноводства задужена за праћење извршења уговора и дужна је да на захтев директора Дома сачињава извештај о извршењу уговора.

⁶⁷ Члан 154 ст. 1 и 2 Закона о јавним набавкама.

⁶⁸ Члан 49 став 2 Закона о јавним набавкама.

Јавна набавка ЈН 4/21 Производи за одржавање хигијене корисника и просторија

Дом је спровео поступак јавне набавке ЈН 4/21 за набавку производа за одржавање хигијене корисника и просторија у 2021. години и са изабраним добављачем закључио Оквирни споразум⁶⁹ у трајању од 12 месеци.

Чланом 3 наведеног оквирног споразума утврђена је укупна вредност добара у износу од 6.499.997 динара (без ПДВ-а), односно 7.799.996 динара (са ПДВ-ом) и уговорено је да је цена фиксна за цео рок трајања уговора. Истим чланом предвиђено је да се, у складу са чланом 160 став 1 тачка 1) Закона о јавним набавкама, може повећати обим предмета набавке највише до 10% првобитне уговорене вредности.

Дом је током 2021. и 2022. године на основу оквирног споразума закључио шеснаест појединачних уговора о набавци производа за одржавање хигијене корисника и просторија чија укупна уговорена вредност износи 7.353.809 динара и не прелази укупну вредност закљученог оквирног споразума.

Дом је, током 2021. и 2022. године, на основу оквирног споразума и закључених појединачних уговора за набавку производа за одржавање хигијене корисника и просторија укупно преузео обавезе и извршио расходе у износу од 8.118.274 динара.

У следећој табели је приказано извршење закључених појединачних уговора за набавку производа за одржавање хигијене корисника и просторија на основу оквирног споразума закљученог у поступку јавне набавке ЈН 4/21.

Табела број 4: Преглед извршења закључених уговора за набавку производа за одржавање хигијене корисника и просторија

(износи у динарима)							
Редни број	Опис	Број	Датум	Вредност без ПДВ-а	Вредност са ПДВ-ом	Извршени расходи у 2022. години	
1	2	3	4	5	6	7	
1	Уговор број 1	01-3128/21	12.11.2021.	808.741	970.489	995.687	
2	Уговор број 2	01-3128/21-1	12.11.2021.	20.502	24.602		
3	Уговор број 3	01-3345/21	9.12.2021.	461.047	553.256	553.256	
4	Уговор број 4	01-73/22	17.1.2022.	636.886	764.263	764.263	
5	Уговор број 5	01-293/22	11.2.2022.	417.410	500.892	500.892	
6	Уговор број 6	01-293/22-1	11.2.2022.	59.004	70.805	70.805	
7	Уговор број 7	01-471/22	11.3.2022.	631.116	757.339	757.339	
8	Уговор број 8	01-666/22	8.4.2022.	561.554	673.865	673.385	
9	Уговор број 9	01-873/22	9.5.2022.	450.766	540.919	540.919	
10	Уговор број 10	01-1085/22	9.6.2022.	347.292	416.750	416.750	
11	Уговор број 11	01-1119/22	14.6.2022.	20.200	24.240	24.240	
12	Уговор број 12	01-1230/22	1.7.2022.	470.966	565.159	565.159	
13	Уговор број 13	01-1404/22	29.7.2022.	336.352	403.622	403.622	
14	Уговор број 14	01-1475/22	16.8.2022.	42.972	51.566	51.566	
15	Уговор број 15	01-1583/22	6.9.2022.	551.762	662.114	662.114	
16	Уговор број 16	01-1843/22-4	31.10.2022.	311.604	373.925	373.997	
17	Набавка без закљученог уговора						764.278
УКУПНО:				6.128.174	7.353.809	8.118.274	

⁶⁹ Број: 01-3084/21 од 5. новембра 2021. године.

Одредбама члана 152 Закона о јавним набавкама прописано је да се уговор о јавној набавци, односно оквирни споразум закључује у писаној форми са понуђачем којем је уговор, односно оквирни споразум додељен, у складу са условима одређеним у документацији о набавци и изабраном понудом, као и да обавезе које наручилац преузима уговором о јавној набавци морају да буду уговорене у складу са прописима којима се уређује буџетски систем.

Одредбом члана 56 став 2 Закона о буџетском систему прописано је да корисници буџетских средстава преузимају обавезе на основу писаног уговора или другог правног акта.

Увидом у документацију у вези са извршеним расходима (уговоре, фактуре, налоге за књижење, изводе и осталу пратећу документацију) утврђено је да је Дом набавио производе за одржавање хигијене корисника и просторија по рачуну број: 1209/22 од 17. новембра 2022. године и на тај начин преузео обавезе и извршио расходе, у износу од 764.278 динара, без закљученог уговора.

Откривена неправилност 9: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је преузео обавезе и извршио расходе за набавку добара, у износу од 764.278 динара, без закљученог уговора, што није у складу са чланом 56 став 2 Закона о буџетском систему и чланом 152 Закона о јавним набавкама.

Препорука број 8: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да успоставе контролне активности које ће обезбедити да се уговор о јавној набавци извршава у складу са условима који су одређени у документацији о набавци и изабраном понудом.

2.5. Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује

Законом о јавним набавкама прописано је да је наручилац у примени овог закона обавезан да поступа на економичан и ефикасан начин, да обезбеди конкуренцију, једнак положај свих привредних субјеката, без дискриминације, као и да поступа на транспарентан и пропорционалан начин (члан 5 став 1).

Законом о јавним набавкама уређено је на које набавке се Закон о јавним набавкама не примењује (члан 27), односно које набавке су изузете од примене одредби Закона о јавним набавкама (чл. 11 – 21).

Законом о јавним набавкама уређено је да наручиоци нису обавезни да примењују одредбе овог закона на набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара (члан 27 став 1 тачка 1), али су у овом случају у обавези да примењују начела овог закона на начин који је примерен околностима конкретне набавке.

Одредбом члана 49 став 2 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да донесе акт којим ће ближе уредити, између осталог, начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује.

Одредбама члана 99 Правилника о ближе уређивању поступка јавне набавке ближе су уређене набавке на које се Закон не примењује.

Наведеним Правилником прописано је да поступак набавке на које се Закон не примењује спроводи лице које је одлуком по спровођењу одредио директор Дома. Захтев за достављање понуда мора се упутити код најмање три понуђача, провера тржишних цена врши се телефоном, путем интернета, сакупљањем понуда, комбинацијом наведених

начина. Лице које директор овласти сачињава позив за достављање понуда на ком ће понуђачи дати своју понуду у складу са чланом 7 Закона. Сачињен позив за достављање понуда доставља се минимум на три адресе понуђача, поштом, имејлом или непосредно путем факса. Критеријум за избор најповољније понуде је „економски најповољнија понуда – елемент критеријума – „цена” (најнижа понуђена цена без пореза)”.

Након истека рока за подношење понуда, овлашћено лице које спроводи набавку сачињава извештај о спроведеном поступку набавке. Одлуку о додели уговора доноси директор на основу достављеног извештаја о спроведеном поступку, Дом може уместо уговора о набавци да изда наруцбеницу добављачу.

Дом донео је План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. и 2022. годину.

План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. годину усвојен је Одлуком⁷⁰ директора Дома. У току 2021. године било је пет измена Плана набавки на које не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. годину које су усвојене Одлукама⁷¹ директора Дома.

Последњом изменом Плана набавки за 2021. годину планирано је укупно 48 набавки добара, услуга и радова у укупној вредности од 29.321.381 динара.

План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину усвојен је Одлуком⁷² директора Дома. У току 2022. године било је шест измена Плана набавки на које не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину које су усвојене Одлукама⁷³ директора Дома.

Последњом изменом Плана набавки за 2022. годину планирано је укупно 39 набавки добара, услуга и радова у укупној вредности од 26.837.826 динара.

Планови набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2021. и 2022. годину садрже: предмет јавне набавке и ЦПВ ознаку, процењену вредност набавке, врсту поступка набавке, основ за изузеће и оквирно време покретања поступка.

У поступку ревизије узорковано је 27 поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује (16 поступака у 2021. години и 11 поступака у 2022. години).

У наставку је дат преглед набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује за 2021. годину које су ревидиране у поступку ревизије.

Табела број 5: Преглед ревидираних поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује у 2021. години

РБ	Предмет набавке	Процењена вредност без ПДВ-а	Уговор / наруцбеница број и датум	Добављач	(износи у динарима)	
					Уговорена вредност са ПДВ-ом	Извршено
1.	Кломпе за потребе запослених	220.000	01-220/21 од 28.1.2021.	„Simbex NS” доо, Нови Сад	257.316	257.316
2.	Канцеларијски материјал	800.000	01-3404/21 од 17.12.2021.	„Тип-топ” МВМ, Пландиште	948.960	948.129
3.	Пелене за једнократну употребу	999.999	01-635/21 од 8.3.2021.	„Simbex NS” доо, Нови Сад	1.096.216	1.195.910

⁷⁰ Број: 01-85/21 од 13. јануара 2021. године.

⁷¹ Број: 01-781/21-1 од 30. марта 2021.; Број: 01-1150/21 од 26. маја 2021.; Број: 01-1287/21 од 14. јуна 2021.; Број: 01-1527/21-1 од 9. јула 2021. године и број: 01-3248/21 од 29. новембра 2021. године.

⁷² Број: 01-49/22 од 14. јануара 2022. године.

⁷³ Број: 01-460/22 од 10. марта 2022.; Број: 01-651/22-1 од 6. априла 2022.; Број: 01-954/22 од 23. маја 2022.; Број: 01-1308/22 од 14. јула 2022.; Број: 01-1635/22 од 16. септембра 2022. и број: 01-1827/22 од 27. октобра 2022. године.

*Извештај о ревизији правилности пословања Дома за душевно оболела лица „1. октобар”
Стари Лец, Пландиште у делу који се односи на набавке добара, услуга и радова у 2021. и 2022. години
и остваривање и распоред прихода у 2022. години*

РБ	Предмет набавке	Процењена вредност без ПДВ-а	Уговор / наруџбеница број и датум	Добављач	Уговорена вредност са ПДВ-ом	Извршено
4.	Пешкири за кориснике	250.000	01-884/21 од 13.4.2021.	„Селух”, Зрењанин	300.000	300.000
5.	Постељина	999.999	01-1393/21 од 29.6.2021.	„Новитет” доо, Житковац	1.198.296	1.198.296
6.	Пешкири	710.000	01-1395/21 од 29.6.2021.	„Новитет” доо, Житковац	845.910	845.910
7.	Заштитна униформа	916.666	01-1881/21 од 5.8.2021.	„Новитет” доо, Житковац	1.097.928	1.097.928
8.	Преглед, одржавање и сервисирање опреме у вешерају	700.000	01-2011/21 од 18.6.2021.	„МС Инжењеринг” доо, Стари Лединци	840.000	
9.	Преглед, одржавање и сервисирање опреме у кухињи	500.000	01-1962/21 од 13.8.2021.	„МС Инжењеринг” доо, Стари Лединци	509.635	1.270.889
10.	Преглед, одржавање и сервисирање опреме у вешерају	400.000	01-2082/21 од 23.8.2021.	„МС Инжењеринг” доо, Стари Лединци	477.504	
11.	Набавка клима уређаја са уградњом	958.333	01-1859/21 од 3.8.2021.	„Дору Монт”, Маргита	1.150.000	1.150.000
12.	Непромочиве навлаке за душеке	666.665	01-2565/21 од 22.9.2021.	„Новитет” доо, Житковац	798.864	798.864
13.	Машина за вешерај са уградњом	916.666	01-2812/21 од 11.10.2021.	„Frigotherm” доо Београд	1.098.600	1.098.600
14.	Обућа	958.333	01-3077/21 од 5.11.2021.	„Фокус Спорт” Ниш	1.149.000	1.149.000
15.	Одећа	916.666	01-3078/21 од 5.11.2021.	„Новитет” доо, Житковац	1.099.920	1.099.920
16.	Сервисирање и поправка медицинских апарата	300.000	01-3398/21 од 15.12.2021.	„Универзал Леа” Смедерево	220.850	220.850
	Укупно	11.213.328			13.088.999	12.631.612

У наставку је дат преглед набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује за 2022. годину које су ревидиране у поступку ревизије.

Табела број 6: Преглед ревидираних поступака набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује у 2022. години

РБ	Предмет набавке	Процењена вредност	Уговор/ наруџбеница број и датум	Добављач	Уговорена вредност са ПДВ-ом	Извршено
1.	Пелене за кориснике	999.000	01-127/22 од 24.1.2022.	„Simbex” доо, Нови Сад	1.097.085	816.337
2.	Непромочиве навлаке за душеке	958.000	01-190/22 од 31.1.2022.	„Новитет” доо, Житковац	1.149.120	1.149.120
3.	Поправка тоалета у Дому „1. октобар”	2.000.000	01-449/22 од 10.3.2022.	Срећко Борисављевић пр., Занатска радња за бојење и застакљивање	1.993.500 (није у систему ПДВ-а)	1.993.500
4.	Израда техничке документације - кров објекта Бела зграда	916.666	01-452/22 од 10.3.2022.	Пројектни биро „Архис”, Нови Сад	789.000 (није у систему ПДВ-а)	789.000

*Извештај о ревизији правилности пословања Дома за душевно оболела лица „1. октобар”
Стари Лец, Пландиште у делу који се односи на набавке добара, услуга и радова у 2021. и 2022. години
и остваривање и распоред прихода у 2022. години*

РБ	Предмет набавке	Процењена вредност	Уговор/ наруџбеница број и датум	Добављач	Уговорена вредност са Извршено ПДВ-ом	Извршено
5.	Израда документације из области безбедности	600.000	01-731/22 од 15.4.2022.	„Институт за безбедност у радној и животној средини” доо, Нови Сад	699.600	699.600
6.	Сервис котла за грејање	100.000	01-660/22 од 7.4.2022.	СЗТР „Енергетик”, Врбас	78.000	78.000
7.	Сервис моторних косачица и тримера	130.000	01-741/22 од 15.4.2022.	СЗТР „Агропром”, Пландиште	147.240	147.240
8.	Преглед, одржавање и сервисирање опреме у вешерају, кухињи и расхладних уређаја	910.000	01-1703/22 од 4.10.2022.	„МС Инжењеринг” доо, Стари Лединци	1.092.000	433.868
9.	Сервисирање и поправка медицинских апарата	150.000	01-2127/22 од 12.12.2022.	Универзал „Леа”, Смедерево	137.900 (није у систему ПДВ-а)	137.900
10.	Поправка тоалета у павиљону Каштел	1.000.000	01-1920/22 од 8.11.2022.	Срећко Борисављевић пр., Занатска радња за бојење и застакљивање	1.195.100 (није у систему ПДВ-а)	1.195.100
11.	Израда документације из области безбедности	760.000	01-133/1 од 11.3.2022.	„Институт за безбедност у радној и животној средини” доо, Нови Сад	911.460	911.460
Укупно		8.523.666			9.290.005	8.351.125

У поступку ревизије утврђено је да је, у свим узоркованим поступцима набавки, Дом упућивао позив за достављање понуда минимум на три адресе понуђача у складу са одредбама интерног акта којим је ближе уређен поступак спровођења набавки на које се закон не примењује.

Дом је, током 2021. и 2022. године, примењивао начела Закона о јавним набавкама и одредбе Правилника о ближе уређивању поступка јавне набавке приликом спровођења набавки на које се закон не примењује и на тај начин је обезбедио конкуренцију и једнак положај свих привредних субјеката.

Поправка тоалета у Дому „1. октобар” и павиљону Каштел

Одредбом члана 27 Закона о јавним набавкама прописани су прагови до којих се закон не примењује. Ставом 1 истог члана прописано је да се одредбе овог закона не примењују на набавку добара и услуга и спровођења конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара.

У поступку ревизије увидом у План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину утврдили смо да је Дом планирао набавку радова за поправку тоалета у два објекта и то у Дому „1. октобар” и павиљону Каштел као посебне набавке позивајући се на прагове до којих се закон не примењује члан 27 став 1 тачка 1) Закона о јавним набавкама, укупне процењене вредности за обе набавке у износу од 3.000.000 динара.

Одредбама члана 28 Закона о јавним набавкама прописано је да је наручилац дужан да примењује одредбе овог закона на набавку добара, услуга и радова и спровођење конкурса за дизајн чија је процењена вредност једнака или већа од прагова наведених у члану 27 овог закона.

Одредбама члана 29 ст. 1 и 2 Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета, периода гаранције, одржавања и сл. и мора да буде валидна у време покретања поступка. Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин који има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки.

Одредбама члана 30 Закона о јавним набавкама прописано је да се процењена вредност предмета јавне набавке исказује у динарима, без пореза на додату вредност, а обухвата процену укупних плаћања које ће извршити наручилац укључујући све опције уговора и могуће продужење уговора, уколико је предвиђено у конкурсној документацији.

Увидом у доступну документацију (уговор, рачун, аналитичке картице и налоге за књижење) утврдили смо да је Дом спровео два одвојена поступка набавке на које се Закон не примењује, који су имали исти предмет набавке и исту ЦПВ ознаку из Општег речника набавке, укупне процењене вредности за оба поступка у износу од 3.000.000 динара.

Након спроведених поступака набавке закључио је два уговора о набавци⁷⁴ са истим добављачем Срећко Борисављевић, пр., занатска радња за бојење и застакљивање у укупном износу од 3.188.600 без ПДВ-а (изабрани добављач није у систему ПДВ-а). Предмет набавке у оба уговора је исти и односи се на извођење радова на поправци тоалета.

Табела број 7: Преглед извршених расхода за извођење радова поправке тоалета у 2022. години

(износи у динарима)					
Р.б.	Добављач	Уговор број и датум	Предмет уговора	ЦПВ ознака	Реализована вредност без ПДВ-а у 2022. години
1	Срећко Борисављевић, пр., занатска радња за бојење и застакљивање	01-449/22 од 10.3.2022. године	Извођење радова - поправка тоалета у Дому „1. октобар”	45330000-9	1.993.500
2	Срећко Борисављевић, пр., занатска радња за бојење и застакљивање	01-1920/22 од 8.11.2022. године	Извођење радова - поправка тоалета у павиљону Каштел	45330000-9	1.195.100
Укупно					3.188.600

Дом је, по овим уговорима, за набавку радова на поправци тоалета, преузео обавезе и извршио расходе у укупном износу од 3.188.600 динара, без спроведеног поступка јавне набавке.

Израда документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара

Чланом 16 Закона о безбедности и здрављу на раду прописано је да је послодавац дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини да утврди начин, мере и рокове за отклањање и смањење ризика на најмању могућу меру. Ставом 5 и 6 истог члана утврђено је да се акт о процени ризика заснива на утврђивању опасности и штетности на радном месту у радној средини, на основу којих се врши процена

⁷⁴ Број: 01-449/22 од 10. марта 2022. године и број: 01-1920/22 од 8. новембра 2022. године.

ризика од настанка повреде и оштећења здравља запосленог. Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној средини прописује министар надлежан за послове рада. Чланом 2 Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и радној околини⁷⁵ одређено је да се процена ризика заснива на систематском евидентирању и процењивању свих фактора у процесу рада – могућих врста опасности и штетности на радном месту и у радној околини које могу да проузрокују повреду на раду, оштећење здравља или обољење запосленог.

Проценом ризика сагледавају се организација рада, радни процеси, средства за рад, сировине и материјали који се користе у технолошким и радним процесима, средства и опрема за личну заштиту на раду, као и други елементи који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећења здравља или обољења запосленог.

Процена ризика обухвата:

- 1) опште податке о послодавцу;
- 2) опис технолошког и радног процеса, опис средстава за рад, и њихово груписање и опис средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) снимање организације рада;
- 4) препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини;
- 5) процењивање ризика у односу на опасности и штетности;
- 6) утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика;
- 7) закључак;
- 8) измене и допуне акта о процени ризик.

Планом набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама за 2022. годину Дом је планирао две набавке услуга израде документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара, као посебне поступке набавке, истог предмета набавке и исте ЦПВ ознаке из Општег речника набавки, укупне процењене вредности за обе набавке у износу од 1.360.000 динара, наводећи као основ за изузеће члан 27 став 1 тачка 1) Закона о јавним набавкама.

Табела број 8: *Преглед планираних набавки услуга израде документације из области безбедности и здравља на раду*

(износи у динарима)				
Р.б.	Предмет набавке	Процењена вредност	Оквирно време покретања поступка набавке	ЦПВ ознака
1	Израда документације из области безбедности и здравља на раду	760.000	1. квартал	71242000
2	Израда документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара	600.000	1. квартал	71242000
Укупно		1.360.000		

Чланом 29 Закона о јавним набавкама прописано је да процењена вредност предмета јавне набавке мора да буде објективна, заснована на спроведеном испитивању и истраживању тржишта предмета јавне набавке, које укључује проверу цене, квалитета периода гаранције, одржавања и слично и мора да буде валидна у време покретања поступка. Одређивање процењене вредности предмета јавне набавке не може да се врши на начин да има за циљ избегавање примене овог закона, нити у том циљу може да се врши подела предмета јавне набавке на више набавки. Наручилац одређује предмет јавне набавке

⁷⁵ „Службени гласник РС”, бр. 72/06, 84/06 - испр., 30/10 и 102/15.

на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину.

Увидом у доступну документацију (уговор, рачун, аналитичке картице и налоге за књижење) утврдили смо да је Дом спровео два одвојена поступка набавки на које се Закон не примењује, која представљају техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину, укупне процењене вредности за оба поступка у износу од 1.360.000 динара.

Након спроведених поступака набавки закључио је два уговора о набавци⁷⁶ са истим добављачем „Институт за безбедност у радној и животној средини” д.о.о, Нови Сад у укупном износу од 1.611.060 са ПДВ-ом. Чланом 1 наведених уговора утврђен је предмет уговора и односи се извршење услуге – Израде документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара.

Табела број 9: Преглед извршених расхода за услугу израде документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара у 2022. години

(износи у динарима)				
Р.б.	Добављач	Уговор број и датум	Предмет уговора	Реализована вредност са ПДВ-ом у 2022. години
1	„Институт за безбедност у радној и животној средини”	01-133/1 од 11.3.2022. године	Израде документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара.	911.460
2	д.о.о, Нови Сад	01-731/22 од 15.4.2022. године		699.600
Укупно				1.611.060

Дом је, по овим уговорима, за набавку услуге израде документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара, преузео обавезе и извршио расходе у укупном износу од 1.611.060 динара, без спроведеног поступка јавне набавке.

У поступку ревизије је утврђено да је Дом закључио уговоре на основу којих је набављао услуге и радове без спроведеног одговарајућег поступка јавне набавке и по том основу преузео обавезе и извршио расходе током 2022. године у укупном износу од 4.799.660 динара, и то:

- за набавку радова на поправци тоалета у укупном износу од 3.188.600 динара (без ПДВ-а),
- за набавку услуге за израду документације из области безбедности и здравља на раду и заштите од пожара у укупном износу од 1.611.060 динара.

Откривена неправилност 10: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је током 2022. године преузео обавезе и извршио расходе за набавку услуга и радова у укупном износу од 4.799.660 динара, без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене закона, што није у складу са одредбама чл. 11-21 и 27 – 30 Закона о јавним набавкама.

Препорука број 9: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да уведу, примењују и прате спровођење контролних поступака којима ће обезбедити да се процењена вредност предмета јавне набавке одређује на начин да представља техничку, технолошку, функционалну и другу објективно одредиву целину, како би се поступци јавних набавки планирали и спроводили у складу са прописима који уређују јавне набавке.

⁷⁶ Број: 01-133/1 од 11. марта 2022. године и број: 01-731/22 од 15. априла 2022. године.

2.6. Извештавање о јавним набавкама

Законом о јавним набавкама уређено је да Канцеларија за јавне набавке евидентира податке о поступцима јавних набавки и уговорима о јавним набавкама путем аутоматског прикупљања са Портала јавних набавки, а да је наручилац дужан да евидентира податке о вредности и врсти јавних набавки по сваком основу за изузеће, као и набавки на које се закон не примењује и да збирно објављује на Порталу јавних набавки до 31. јануара текуће године за претходну годину, према упутству које Канцеларија за јавне набавке објављује на својој интернет страници (члан 181).

У поступку ревизије је утврђено да је, на Порталу јавних набавки, Дом евидентирао податке о вредности и врсти набавки које су изузете од примене закона.

Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, на Порталу јавних набавки, евидентирао податке о вредности и врсти набавки које су изузете од примене закона, односно набавки на које се закон не примењује.

Прилог 3 – Остваривање и распоред прихода

3.1. Правни основ за остваривање прихода

Законом о буџетском систему прописано је да је Закон о буџету Републике Србије закон којим се процењују приходи и примања, те утврђују расходи и издаци за једну или три године (капитални издаци исказују се за три године), а доноси га Народна скупштина (члан 2 став 1 тачка 1).

Одредбама члана 22 ст. 1, 4 и 6 Закона о социјалној заштити прописано је да се средства за обављање делатности социјалне заштите обезбеђују у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и вршењем делатности установа социјалне заштите. Средства за обезбеђивање услуга социјалне заштите могу се прибављати и путем донација, као и уступањем имовине, оснивањем задужбина и фондација, у складу са законом. У обезбеђивању средстава за пружање услуга социјалне заштите учествује и корисник, у обиму и на начин утврђен овим законом.

Одредбом члана 206 Закона прописано је да се из буџета Републике Србије финансирају права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија, и то:

- 1) право на новчану социјалну помоћ;
- 2) право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица;
- 3) право на посебну новчану накнаду;
- 4) право на помоћ за оспособљавање за рад;
- 5) услуге породичног смештаја;
- 6) услуге саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља;
- 7) услуге домског смештаја;
- 8) услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека;
- 9) услуге смештаја за жртве трговине људима;
- 10) право на једнократну помоћ у случају угрожености већег броја грађана.

Такође, прописано је да се у буџету Републике Србије обезбеђују средства за финансирање рада између осталог и установама за домски смештај чији је оснивач Република Србија, односно Аутономна покрајина.

Установе за домски смештај чији је оснивач Република Србија сачињавају годишњи програм рада, на основу кога се врши финансирање. Сагласност на годишњи програм рада установа даје Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

У поступку ревизије утврђено је да је Дом послао Програм рада за 2022. годину Министарству за рад, борачка, запошљавање и социјална питања, ради давања сагласности на исти.

Скретање пажње

Законом о социјалној заштити прописано је да установе социјалне заштите сачињавају годишњи програм рада, на основу кога се врши финансирање, на који сагласност даје министарство надлежно за социјалну заштиту, као и да структуру, садржину и друга питања од значаја за сачињавање годишњег програма рада установа социјалне заштите прописује министар надлежан за социјалну заштиту (члан 206).

Министар надлежан за социјалну заштиту није прописао структуру, садржину и друга питања од значаја за сачињавање годишњег програма рада установа социјалне заштите.

Одредбом члана 210 ставом 1 и 2 Закона о социјалној заштити прописано је да методологију формирања цена услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије прописује Влада.

У складу са прописаном методологијом, цену услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије одређује министар надлежан за социјалну заштиту⁷⁷, а у складу са Правилником о критеријумима и мерилима за утврђивање цена услуга у области социјалне заштите које финансира Република⁷⁸ којим се утврђују критеријуми и мерила за утврђивање цена услуга у установама социјалне заштите за смештај корисника, као и цена услуга смештаја у другу породицу које оснива Република (у даљем тексту: установа социјалне заштите) и у центрима за социјални рад када обезбеђују смештај корисника и цена програма рада центара за социјални рад у делу послова који се односе на вршење јавних овлашћења.

Средства за изградњу, одржавање и опремање установа социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије обезбеђују се у буџету Републике Србије.⁷⁹ Средства за изградњу, одржавање и опремање установа социјалне заштите које се финансирају из буџета аутономне покрајине се обезбеђују у буџету аутономне покрајине.

Одредбама члана 212 Закона о социјалној заштити прописано је да у трошковима услуге социјалне заштите учествују корисник, сродник који има законску обавезу и могућност издржавања корисника, лица која су преузела обавезу плаћања трошкова пружања услуге и Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у складу са овим законом. Корисник домског смештаја учествује у трошковима смештаја свим својим примањима, приходима и имовином. Ако су примања и приходи корисника недовољни за подмирење трошкова смештаја, трошкови смештаја подмирују се из непокретне имовине корисника.

Одредбом члана 50 Закона о буџетском систему прописано је да директни корисници буџетских средстава, који су, у буџетском смислу, одговорни за индиректне кориснике буџетских средстава, врше расподелу средстава индиректним корисницима у оквиру својих одобрених апропријација и о томе обавештавају сваког индиректног корисника.

Министарство за рад, борачка и социјална питања је на основу Закона о буџету за 2022. годину и Инструкције за утврђивање иницијалних апропријација установама социјалне заштите⁸⁰ извршило Расподелу средстава установама социјалне заштите⁸¹.

Средства су распоређена за Раздео 30 – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Програм 0902 – Социјална заштита, Функција 070 – Социјална помоћ угроженом становништву неklasификована на другом месту за:

- Програмску активност 0003 – Права корисника социјалне заштите (директно финансирање права корисника од стране министарства и финансирање права корисника преко центара за социјални рад),

⁷⁷ Члан 210 Закона о социјалној заштити.

⁷⁸ „Службени гласник РС”, бр. 15/92, 100/93, 12/94, 51/97, 70/03, 97/03, 99/04, 100/04 – испр., 25/05, 77/05, 60/06 и 8/11.

⁷⁹ Члан 211 Закона о социјалној заштити.

⁸⁰ Број: 401-00-01634/2021-12 од 17. децембра 2021. године.

⁸¹ Број: 401-00-01638/221-12 од 20. децембра 2021. године.

- Програмску активност 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите,
- Програмску активност 0013 – Подршка раду хранитеља (директно финансирање права корисника од стране министарства и финансирање права корисника преко центара за социјални рад).

За програмску активност 0015 – Подршка раду установе социјалне заштите расподела средстава врши се накнадно кроз измене расподела.

Дому је у 2022. години извршена расподела средстава у више измена⁸² (прва, трећа, седма, дванаеста, двадесет друга, тридесета, тридесетпета и тридесет девета) и односи се на измене за материјалне трошкове и издатке за набавку нефинансијске имовине са Функције 070, Програмска активност 0015 – Подршка раду установа социјалне заштите по Закону о буџету Републике Србије за 2022. годину.

Расподела средстава из буџета ставља се на располагање установама читавањем одобрених апропријација кроз програмску апликацију Информациони систем извршења буџета (у даљем тексту: ИСИБ) који обухвата процесе и поступке који се спроводе електронском комуникацијом са Управом за трезор у саставу Министарства финансија. Одобрена средства су учитана у систем по наменама и могу се користити у складу са одобреним апропријацијама.⁸³

Од 1. јануара 2023. године почела је примена Система за припрему, извршење, рачуноводство и извештавање – СПИРИ (у даљем тексту: СПИРИ) информациони систем који је заменио ИСИБ.

Финансијски план Дома

Одредбама члана 50 Закона о буџетском систему прописано је да директни корисници буџетских средстава врше расподелу средстава индиректним корисницима у оквиру својих одобрених апропријација и о томе обавештавају сваког индиректног корисника. На основу добијених средстава, директни и индиректни корисници буџетских средстава који доносе финансијске планове на основу закона, су дужни да своје финансијске планове ускладе са одобреним апропријацијама.

Расподела средстава ставља се на располагање установама кроз ИСИБ и установе су дужне да изврше измене својих финансијских планова у складу са извршеном расподелом средстава.

За средства која се обезбеђују из буџета Републике Србије у ИСИБ-у се читавају само апропријације расхода, док се за остале изворе средстава у ИСИБ-у читавају апропријације прихода и апропријације расхода⁸⁴.

Управни одбор Дома је донео Одлуку⁸⁵ којом је усвојио Финансијски план Дома за 2022. годину. У току 2022. године Управни одбор Дома усвојио је осам измена и допуна финансијског плана.

У поступку ревизије упоређени су подаци из последње измене финансијског плана Дома и подаци о иницијалним апропријацијама расхода и издатака из ИСИБ-а и утврђено је да је Дом изменио Финансијски план за 2022. годину у складу са одобреним апропријацијама у ИСИБ-у.

⁸² Прва, трећа, седма, дванаеста, двадесет друга, тридесета, тридесетпета и тридесет девета).

⁸³ Члан 2 расподеле средстава и <https://www.trezor.gov.rs/src/services/isib/>

⁸⁴ Корисничко упутство за рад са веб апликацијом „Информациони систем извршења буџета” – ИСИБ.

⁸⁵ Број: 01-30/22 од 6. јануара 2022. године.

Дом је донео Финансијски план за 2022. годину и извршио измене у складу са одобреним апропријацијама које су учитане у Информационом систему извршења буџета – ИСИБ.

3.2. Остварени текући приходи Дома у 2022. години

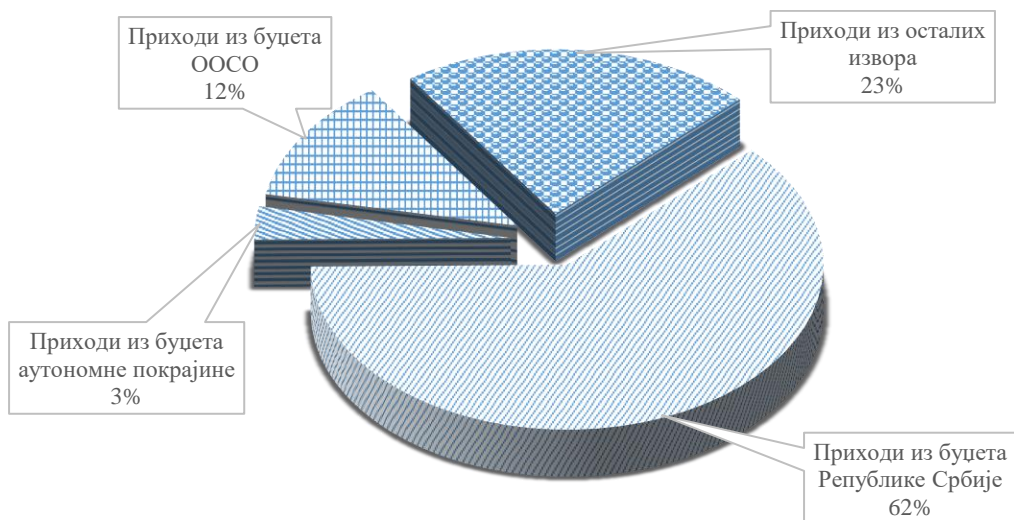
Извештај о извршењу буџета је саставни део Завршног рачуна, како је то утврђено Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава и корисника средстава организација обавезног социјалног осигурања. Састављање извештаја се врши на обрасцу чији је назив Извештај о извршењу буџета – Образац 5.

У Извештају о извршењу буџета исказују се подаци о укупно планираним и оствареним приходима и примањима по изворима финансирања, подаци о планираним расходима и издацима и коришћењу средстава по изворима финансирања и утврђује се укупан резултат пословања и резултат по изворима финансирања, као разлика између укупних прихода и примања и укупних расхода и издатака.

Дом је, Управи за трезор у електронској форми кроз информациони систем за подношење финансијских извештаја, поднео:

- 1) Извештај о извршењу буџета за програмску активност 0902-0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите у периоду од 1.1.2022. до 31.12.2022. године;
- 2) Извештај о извршењу буџета за програмску активност 0902-0015 – Подршка раду установа социјалне заштите у периоду од 1.1.2022. до 31.12.2022. године.

Дом је, у Извештајима о извршењу буџета – Обрасцима 5, исказао укупно остварене текуће приходе у износу 344.093.000 динара. Приходи су остварени за програмску активност 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите у износу од 284.340.000 динара и програмску активност 0015 – Подршка раду установа социјалне заштите у износу од 59.753.000 динара.

Слика број 1. Структура укупно остварених прихода Дома у 2022. години по изворима финансирања

Програмска активност 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите

Дом је за обављање делатности установа социјалне заштите у 2022. години остварио приходе у износу од 284.340.000 динара.

На слици у наставку дата је структура остварених прихода за обављање делатности установа социјалне заштите по изворима финансирања.

(износи у динарима)

Слика број 2. Структура остварених прихода за обављање делатности социјалне заштите по изворима финансирања

Остварени приходи су распоређени за извршавање расхода датих у наредној табели.

Табела број 10: Структура расхода за програмску активност 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите

(износи у динарима)				
Редни број	Конто	Опис	Одобрена апропријација расхода	Извршени расходи
1	2	3	3	4
1.	411000	Плате, додаци и накнаде запослених	135.693.000	129.701.000
2.	412000	Социјални доприноси на терет послодавца	22.318.000	20.949.000
3.	413000	Накнаде у натури	301.000	299.000
4.	414000	Социјална давања запосленима	4.205.000	4.205.000
5.	415000	Накнаде трошкова за запослене	12.044.000	10.377.000
6.	416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	1.729.000	1.540.000
7.	421000	Стални трошкови	22.091.000	22.064.000
8.	422000	Трошкови путовања	506.000	480.000
9.	423000	Услуге по уговору	4.179.000	3.537.000
10.	424000	Специјализоване услуге	3.295.000	2.995.000
11.	425000	Текуће поправке и одржавање	9.022.000	8.108.000
12.	426000	Материјал	53.423.000	51.831.000
13.	465000	Остале донације и трансфери	318.000	318.000
14.	472000	Накнаде за социјалу заштиту из буџета	24.437.000	24.435.000
15.	482000	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	229.000	178.000
16.	511000	Зграде и грађевински објекти	789.000	789.000
17.	512000	Машина и опрема	9.950.000	9.937.000
18.	515000	Нематеријална имовина	1.180.000	1.176.000
		Укупно	305.709.000	292.919.000

У Обрасцу 5 – Извештају о извршењу буџета за програмску активност 0902-0005 Обављање делатности установа социјалне заштите, у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2022. године исказани су укупни текући приходи и примања од продаје нефинансијске имовине у износу од 284.340.000 динара (ОП 5001) и укупни текући расходи и издаци за нефинансијску имовину у износу од 292.919.000 динара (ОП 5172). Укупно остварени мањак прихода и примања – буџетски дефицит исказан је у износу од 8.579.000 динара (ОП 5439).

Дом је финансијским планом планирао да у случају дефицита утроши пренета неутрошена средства. Дом је пренета неутрошена средства из ранијих година у износу од 8.579.000 динара искористио за покриће расхода и издатака текуће године.

3.2.1. Приходи из буџета Републике Србије

Обављање делатности установа социјалне заштите – програмска активност 0005

Дом је у 2022. години за обављање делатности установа социјалне заштите у Извештају о извршењу буџета исказао приходе из буџета Републике Србије у износу од 153.771.000 динара. Остварени приходи су распоређени за извршавање расхода датих у наредној табели.

Табела број 11: Структура извршених расхода из буџета Републике Србије

(износи у динарима)		
Редни број	Опис	Извршени расходи из буџета Републике Србије
1	2	3
1.	Плате, додаци и накнаде запослених	59.552.000
2.	Социјални доприноси на терет послодавца	10.178.000
3.	Накнаде у натури	-
4.	Социјална давања запосленима	2.496.000
5.	Накнаде трошкова за запослене	10.037.000
6.	Награде запосленима и остали посебни расходи	318.000
7.	Стални трошкови	15.993.000
8.	Трошкови путовања	475.000
9.	Услуге по уговору	-
10.	Специјализоване услуге	-
11.	Текуће поправке и одржавање	2.499.000
12.	Материјал	28.225.000
13.	Остале донације и трансфери	-
14.	Накнаде за социјалу заштиту из буџета	23.998.000
15.	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	-
Укупно:		153.771.000

Дом је установа социјалне заштите, са статусом правног лица, који обавља делатност пружања услуга домског смештаја за одрасле и старије са менталним и интелектуалним тешкоћама, као и другу врсту делатности сагласно основној делатности, у складу са законом.

Одредбама члана 51 Закона о социјалној заштити прописано је да се домским смештајем кориснику обезбеђује становање и задовољење основних животних потреба, као и здравствена заштита.

Одредбама члана 68 – 70 Закона о социјалној заштити прописано је да поступак за коришћење услуге из овог закона коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе спроводи центар за социјални рад, по службеној дужности или на захтев корисника. Иницијативу за покретање поступка може поднети свако физичко или правно лице. Месна надлежност центра за социјални рад утврђује се према пребивалишту корисника. Ако водитељ случаја, односно, када је то законом и другим прописом одређено – стручни тим центра за социјални рад, процени да корисник има потребу за услугом, центар за социјални рад издаје кориснику Упут за коришћење услуге коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: упут за коришћење услуге). Упут за коришћење услуге је јавна исправа којом се корисник упућује на коришћење услуге у установу социјалне заштите односно код овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите. Ако је процењено да корисник има потребу за више услуга, за сваку услугу издаје се посебан упут.

Одредбама члана 72 Закона о социјалној заштити прописано је да у зависности од социјално-економског статуса корисника, плаћање услуге може бити:

- 1) у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица;
- 2) уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе;
- 3) у целости из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

У складу са одредбама члана 4 Правилника о критеријумима и мерилима за утврђивање цена услуга у области социјалне заштите које финансира Република⁸⁶ цену услуга у установи социјалне заштите и центру за социјални рад, када обезбеђује смештај корисника, чини део средстава која су у установи намењена за:

- 1) материјалне трошкове;
- 2) амортизацију;
- 3) текуће и инвестиционо одржавање;
- 4) нематеријалне трошкове;
- 5) зараде и остала примања запослених у складу са законом и колективним уговором;
- б) законске обавезе.

Цена се утврђује по кориснику за пун капацитет установе, у складу са условима смештаја.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је донело Решење о ценама услуга установа социјалне заштите⁸⁷ којим је утврдило месечну и дневну цену услуга установа социјалне заштите. Наведеним Решењем су утврђене месечне цене и дневне цене услуга по степену ометености у развоју:

- 1) одрасла лица умерено и теже ометена у развоју (306, 399) – 24.942,00 динара (месечна цена) и 804,60 динара (дневна);
- 2) душевно оболела лица (308) – 27.207,00 динара (месечна) и 877,60 динара (дневна).

У образложењу Решења о ценама услуга установа социјалне заштите из 2020. године донетог од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања наведено је да се од октобра 2015. године цене услуга смештаја нису мењале, јер се нису стекли услови за њихову промену, пре свега због рестриктивне буџетске политике.

Финансирање кроз цену услуге смештаја постављено је тако да се буџет Републике Србије јавља увек на крају, односно након што су исцрпљене све друге могућности свих других могућих учесника у погледу плаћања трошкова услуге смештаја, у складу са законом, о чему одлучују надлежни центри за социјални рад. Ово значи да се увек претходно узимају у обзир финансијске, односно економске могућности корисника, законске обавезе њихових сродника и обавезе других правних и физичких лица па тек потом долази на ред буџет Републике Србије. Услуге социјалног рада, у које спада пре свега рад стручних радника са корисницима у установи – психолог, педагог, социјални радник, правник и друго, у потпуности се финансирају из буџета Републике Србије, док трошкове здравствених услуга сноси Републички фонд за здравствено осигурање.

Правилник за пријем, премештај и завршетак коришћења услуге⁸⁸ је нтерни акт који доноси директор Дома, а на основу члана 5. став 1 тачка 2) подтачка Правилника о лиценцирању организација социјалне заштите и члана 33 Статута дома за смештај душевно оболелих лица „1.октобар“, Стари Лец.

Према наведеном правилнику пријем корисника се врши на основу захтева Центра за социјални рад. Подносилац захтева је дужан да достави комплетну документацију уз захтев при чему се одређује ко плаћа трошкове коришћења услуге (у потпуности или у

⁸⁶ „Службени гласник РС”, бр. 15/92, 100/93, 12/94, 51/97, 70/03, 97/03, 99/04, 100/04 - испр., 25/05, 77/05, 60/06 и 8/11.

⁸⁷ Број: 401-00-775/2020-09 од 25. јуна 2020. године.

⁸⁸ Број: 01-3420/21-1 од 17. децембра 2021. године.

једном делу). Стручни тим за пријем кога чине социјални радник, неуропсихијатар, дипломирани правник разматрају захтев за пријем корисника једном недељно, имајући у виду расположиве капацитете. Након прегледа документације, директор Дома доноси одлуку о пријему будућег корисника, односно остављању на листу чекања уколико корисник испуњава услове за пријем а капацитет је попуњен; о одбијању са разлогом одбијања; потреби да се допуни документација. Налаз, мишљење и закључак стручног тима за пријем корисника се води на посебном обрасцу и након обраде захтева доставља се одлука упутном Центру за социјални рад, а одбијени захтеви се враћају упутном органу. Пријем корисника се врши на основу Решења Центра за социјални рад. Решењем је одређено ко сноси трошкове смештаја, да ли корисник има право на средства за личне потребе (цепарац) и у ком износу (и ако има) на који се текући рачун уплаћују средства.

Одредбом члана 23 став 1 и 2 Закона о социјалној заштити прописано је да се о корисницима, правима која су остварили и услугама које су им пружене води евиденција, у складу са овим законом и другим прописима. Евиденција се води у електронском а може и у папирном облику.

На одабраном узорку утврђено је да су подаци о корисницима који се воде у Дому усаглашени са подацима из решења којим се признаје право на смештај.

На основу члана 76 Закона о социјалној заштити, надлежни центар за социјални рад решење о смештају доставља и Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, што представља основ за обезбеђење средстава из буџета.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је 2018. године донело Директиву⁸⁹ којом је ближе уредило да се износ средстава по основу услуга смештаја у установу социјалне заштите утврђује обрачуном у организационој јединици надлежној за обрачун и аутоматску обраду података на основу правно релевантне документације.

У поступку ревизије извршили смо увид у електронске евиденције корисника, посебан програм у ком се фактурише смештај корисника „JISUS“ (Јединствен информациони систем установа социјалне заштите и модул „Финансије“ који су повезани. У први се уносе основни подаци о корисницима, здравствено стање корисника, одакле долази корисник, који Центар за социјални рад га упућује на смештај, број текућег рачуна, цена услуге за трошак смештаја из ценовника, одсуство корисника и разлози одсуства, информације о сродницима.

У поступку ревизије извршен је увид у документацију коју министарство доставља месечно Дому, прегледе корисника који представљају основ за обезбеђивање средстава из буџета Републике Србије. Преглед садржи списак корисника који су користили услуге смештаја у установи у месецу за који се преглед доставља, личне податке корисника, податке о утврђеној цени смештаја, податке о износу средстава за личне потребе (цепарца) на који корисник има право, као и детаљне податке о начину плаћања услуге смештаја (плаћање из пензије, учешће сродника, остали приходи, умањења, буџет Републике Србије) и друго.

Након добијених прегледа од Министарства, Дом спроводи контролу података наведених у прегледима.

Дом утврђује обрачун трошкова услуга на основу података из извештаја о одсуству корисника (унетих у програм од стране социјалних радника и фактуристе аналитичара у Дому). Уколико се утврди да постоје корисници који су дуже од 30 дана у болници, за њих

⁸⁹ Директива о међусобним обавезама и одговорностима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и установа социјалне заштите – индиректних буџетских корисника у надлежности министарства бр. 110-00-18/2018-01 од 19. јануара 2018. године.

се у извештају о одсуству корисника евидентира статус „престанак плаћања смештаја” и искључују се из обрачуна за дати месец, све док се не врате у Дом и поново активирају.

За сваког корисника, у програму у ком се врши обрачун трошкова услуга, унети су подаци о платиоцима који су носиоци трошкова смештаја по решењу о смештају Центра за социјални рад, као и о износу џепарца из решења.

Дом сачињене обрачуне трошкова услуга упоређује са прегледом добијеним од Министарства, врши аналитичку контролу обрачуна за сваког корисника упоредним прегледом података.

Уколико постоје одступања, Дом доставља Министарству:

- образац С12 Закасне исплате у који се уносе подаци о корисницима који се не налазе на прегледу за одређени месец, а за које се део трошкова услуга финансира из буџета;
- образац С13 којим се указује да је неопходна корекција буџетских обавеза и у који се уносе подаци о корисницима који се финансирају из буџета, налазе се на прегледу за дати месец, али из неког разлога износ из буџета је недовољан или претплаћен. Разлози су углавном веће или мање уплате пензија (неподударане података) или пензија није уплаћена, што може бити случај код корисника који су тек смештени у Дом.

По пријему прегледа за следећи месец, Дом добија списак корисника за које су извршене корекције и списак корисника који имају право на закасне уплате.

Обрачун за здравствене услуге се такође врши у овом програму. „Финансије” су посебан модул где се сливају подаци из рачуноводства (благајна, ликвидатура, обрачун плата и обрачун трошкова смештаја). У њему се књиже уплате сродника, уплате из буџета, туђа нега и помоћ, пензије које се размењују са „JISUS” системом тако да свака уплата постоји на финансијској картици у „JISUS” систему и модулу „Финансија”.

Подршка раду установа социјалне заштите – програмска активност 0015

Дом је, у 2022. години, по основу подршке раду установа социјалне заштите остварио приходе у износу од 59.753.000 динара из буџета Републике Србије.

Дому је расподелом средстава установама социјалне заштите по Закону о буџету Републике Србије за 2022. годину, извршена расподела средстава за материјалне трошкове са Функције 070, Програмска активност 0015 – Подршка раду установа социјалне заштите.

Остварени приходи су распоређени за извршавање расхода датих у наредној табели.

Табела број 12: Структура расхода за програмску активност 0015 – Подршка раду установа социјалне заштите

(износи у динарима)				
Ред. Број	Конто	Опис	Одобрена апропријација расхода	Извршени расходи
1		2	3	4
1.	425000	Текуће поправке и одржавање	1.000.000	999.000
2.	426000	Материјал	18.141.000	18.137.000
3.	511000	Зграде и грађевински објекти	20.699.000	20.628.000
4.	512000	Машине и опрема	20.000.000	19.989.000
Укупно:			59.840.000	59.753.000

Приходи из буџета Републике Србије остварени су у складу са расподелом средстава установама социјалне заштите.

3.2.2. Приходи из буџета Аутономне покрајине

Дом је у 2022. години остварио приходе од Аутономне покрајине у износу од 11.160.914 динара.

Одредбом члана 208 Закона о социјалној заштити прописано је да се из буџета аутономне покрајине финансирају:

- 1) Програми унапређења социјалне заштите у аутономној покрајини;
- 2) Програм рада Покрајинског завода за социјалну заштиту;
- 3) Програми рада центара за породични смештај и усвојење чији је оснивач аутономна покрајина;
- 4) Програми рада установа чији је оснивач аутономна покрајина, осим установа домског смештаја;
- 5) Иновационе услуге и услуге социјалне заштите од посебног значаја за аутономну покрајину.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова је у циљу унапређења Програма социјалне заштите у Аутономној покрајини донео Решење о додели средстава по јавном конкурс за доделу средстава Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у 2022. години⁹⁰, којим је доделио Дому средства по наменама у износу од 6.680.000 динара (од чега је утрошено 6.672.914 динара).

Дом је, од Аутономне Покрајине - Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, а на основу закљученог Уговора о додели новчаних средстава из буџета АП Војводине⁹¹ добио средства за финансирање набавке путничког комби возила у износу од 4.500.000 динара (утрошено 4.488.000 динара).

Дом је, на крају године извршио повраћај средстава у буџет Аутономне покрајине у износу од 19.086 динара.

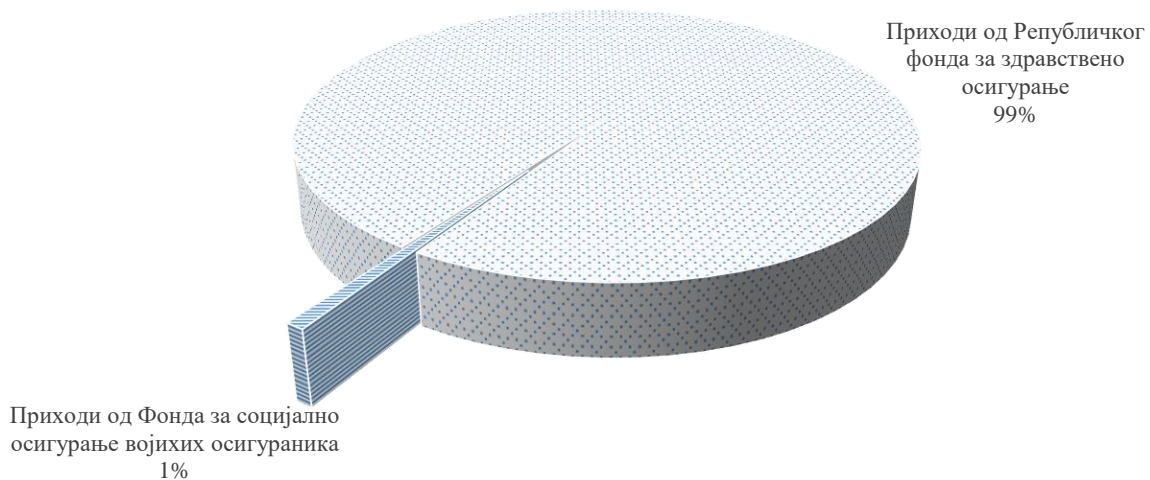
Приходи из буџета Аутономне покрајине остварени су за финансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у складу са решењима о додели средстава и закљученим уговорима.

3.2.3. Приходи из буџета ООСО

Дом је у 2022. години остварио приходе из буџета ООСО у износу од 42.416.568 динара. Приходи су остварени од Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: РФЗО) и Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд СОВО).

⁹⁰ Број: 139-401-151/2022-01-010 од 26. јануара 2022. године

⁹¹ Број: 139-401-6570/2022-05 од 8. септембра 2022 године / Број: 04-1609/22-1 од 12. септембра 2022. године.

Слика број 3. Структура прихода из буџета ООСО

Приходи од Републичког фонда за здравствено осигурање

Дом је, у 2022. години, остварио приходе од Републичког фонда за здравствено осигурање у износу од 42.069.205 динара.

Одредбама члана 59 Закона о социјалној заштити прописано је да се средства за финансирање здравствених радника и других трошкова здравствене заштите у домовима за смештај чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе обезбеђују у буџету Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, као и код РФЗО-а, у складу са законом и другим прописом.

Одредбама члана 74 Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2022. годину⁹² (у даљем тексту: Правилник о уговарању), уређено је да уговор са установом социјалне заштите закључује филијала ради обезбеђивања здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за осигурана лица која су смештена у установу социјалне заштите.

Одредбама члана 75 Правилника о уговарању уређено је да се установи социјалне заштите утврђује накнада у укупном износу, на годишњем нивоу, која садржи средства за плате за нормирани медицински кадар, средства за накнаду по основу уговора о радном ангажовању у случајевима када недостатак нормираног медицинског кадра није могуће обезбедити заснивањем радног односа и средства за лекове и санитарски и медицински потрошни материјал.

Установи социјалне заштите средства за плате утврђују се сходно члану 13 Правилника о уговарању, за број и структуру здравствених радника који пружају услуге из обавезног здравственог осигурања, са стањем 1. децембра 2021. године, највише за број и структуру утврђене нормативом кадра, а средства по основу уговора о радном ангажовању из става 1. овог члана, у висини цене рада одговарајућег профила здравственог радника у складу са важећим прописима.

Висина накнаде за пружање здравствених услуга дефинисана је предрачуном средстава за установе социјалне заштите. Предрачуном средстава за установе социјалне заштите за 2022. годину Дому су опредељена средства у износу од 42.302.000 динара. Одредбом члана 102 Правилника о уговарању уређено је да се установи социјалне заштите

⁹² „Службени гласник РС”, бр. 133/21, 46/22, 130/22 и 143/22.

признаје накнада у висини испостављених фактура, највише до нивоа уговорених средстава за 2022. годину.

Дом је са РФЗО-ом закључио уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања за 2022. годину⁹³ (у даљем тексту: Уговор са РФЗО-ом) на основу достављене понуде, а која садржи број осигураних лица смештених у установи социјалне заштите, број и структуру медицинског кадра који пружа здравствене услуге осигураним лицима (норматив и стварно стање), врсту и број услуга на годишњем нивоу, врсту, количину (по јединици мере) и вредност ампулираних лекова у складу са Листом осигураних лица лекова и санитетског медицинског потрошног материјала који се користе у лечењу.

Одредбом члана 12 Уговора са РФЗО-ом дефинисано је да за пружене здравствене услуге установа социјалне заштите испоставља фактуру а пренос средстава РФЗО врши у року од 60 дана од дана пријема фактуре у Филијали.

Одредбама члана 102 Правилника о уговарању прописано је да се установи социјалне заштите признаје накнада у висини испостављених фактура, највише до нивоа уговорених средстава за 2022. године.

У поступку ревизије је извршен је увид у месечне фактуре које је Дом испостављао Републичком фонду за здравствено осигурање. На основу њих је РФЗО у току године вршио преносе у уговореном року од 60 дана.

Дом и РФЗО су усагласили међусобна потраживања и обавезе спровођењем коначног обрачуна за 2022. годину.

Приходи од Републичког фонда за здравственог осигурања остварени су у складу са закљученим уговором.

Приходи од Фонда за социјално осигурање војних осигураника

Дом је, у 2022. години, остварио приходе од Фонда за социјално осигурање војних осигураника (у даљем тексту: Фонд за СОВО) у износу од 347.363 динара.

Одредбом члана 6 Уредбе о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања фонда за социјално осигурање војних осигураника⁹⁴ уређено је да Фонд за СОВО обезбеђује остваривање права и обавеза из здравственог осигурања војних осигураника и других осигураника и остваривање права на материјално обезбеђење корисника права прописаних законом и општим актима Фонда. Фонд за СОВО закључује уговоре са цивилним здравственим установама које пружају здравствене услуге у складу са законом и обезбеђује средства за спровођење здравствене заштите на основу тих уговора.

Дом је са Фондом за СОВО закључио Уговор о пружању и финансирању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања⁹⁵ којим су уређени међусобни односи између Фонда за СОВО и Дома у вези са пружањем здравствених услуга осигураним лицима на примарном нивоу здравствене заштите, обухваћених обавезним здравственим осигурањем, утврђивање и обрачун накнаде за пружене здравствене услуге.

Осигурана лица Фонда за СОВО, у смислу овог уговора су професионална војна лица, чланови њихових пензија, чланови њихових породица и издржавана лица у складу са законом, као и корисници војних пензија, чланови њихових породица и издржавана лица, која поседују важећа здравствена документа издата од стране Фонда за СОВО.

⁹³ Број РФЗО: 02-450-38/2022 од 26. јануара 2022 / Број Дома: 01-155/22 од 28. јануара 2022. године.

⁹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 102/11, 37/12, 107/12, 119/13 и 15/23.

⁹⁵ Број: 01-530/16 од 30. марта 2016. године.

Уговором је дефинисано да се здравствена заштита осигураним лицима смештеним у установи социјалне заштите обезбеђује под истим условима као и за осигуранике РФЗО-а. За пружање здравствених услуга утврђује се накнада у обиму и износу новчаних средстава за рефундирање по осигуранику, које прописује РФЗО у паушалном износу. За извршене услуге здравствене заштите, из обавезног здравственог осигурања, Дом испоставља фактуру коју је Фонд СОВО обавезан да плати у року од 30 дана од дана достављања фактуре.

Приходи од Фонда за социјално осигурање војних осигураника остварени су у складу са закљученим уговором.

Приходи од организација за обавезно социјално осигурање остварени су у складу са закљученим уговорима.

3.2.4. Приходи из осталих извора

Дом је у 2022. години остварио приходе из осталих извора у износу од 76.990.688 динара и у целости се односе на приходе који су остварени по основу учешћа корисника и сродника у трошковима услуга социјалне заштите.

Приходи од учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите

Дом је у 2022. години остварио приходе од учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите у износу од 76.990.688 динара, и то:

- 1) приходи од учешћа корисника – пензија у износу од 63.470.301 динара;
- 2) приход од учешћа сродника у износу од 10.962.758 динара;
- 3) приход од учешћа корисника – туђа нега и помоћ у износу од 1.488.271 динара
- 4) остали приходи у износу од динара 1.069.358 динара

Одредбама члана 72 став 1 тач. 1) и 2) Закона о социјалној заштити прописано је плаћање услуга социјалне заштите у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица или уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Као што је описано у делу 3.1.1. Приходи из буџета Републике Србије у поступку ревизије извршен је увид у документацију које министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања месечно доставља Дому, а која представљају основ како за остварење прихода из буџета, тако и за приходе који се остварују на основу учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите. Преглед садржи списак корисника који су користили услуге смештаја у установи у месецу за који се преглед доставља, личне податке корисника, утврђену цену смештаја, износ депарца на који корисник има право, као и детаљне податке о начину плаћања услуге смештаја (плаћање из пензије, учешће сродника, остали приходи, умањења, буџет) и др.

У поступку ревизије извршен је увид у прегледе за октобар и јул 2022. године и упоређени су подаци из прегледа са подацима из решења којим је признато право на смештај.

Приходи од учешћа корисника и сродника у трошковима социјалне заштите остварени су у складу са решењима којима се признаје право на смештај.

3.3. Неизмирење обавезе учешћа у трошковима услуга

Одредбама члана 215 Закона о социјалној заштити прописано је да ако обвезник учешћа у трошковима домског смештаја корисника упућеног преко центра за социјални рад не врши уплату у складу са уговором, односно одлуком суда, пружалац услуге у року од 30 дана од дана доспелости потраживања покреће поступак за наплату пред надлежним

судом. Пошто наплати трошкове по одлуци суда, пружалац услуге дужан је да добијени новчани износ врати у буџет Републике Србије у року од 15 дана од дана наплате. Пружалац услуге домског смештаја издаје упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања доставља га министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда.

Одредбама члана 68 став 1 овог закона уређено је да поступак за коришћење услуге социјалне заштите коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе спроводи центар за социјални рад, по службеној дужности или на захтев корисника. Одредбама члана 69 наведеног закона уређено је да центар за социјални рад одлучује о коришћењу услуге из члана 68 став 1 овог закона, применом одредаба закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено. Ако водитељ случаја, односно, када је то законом и другим прописом одређено - стручни тим центра за социјални рад, процени да корисник има потребу за услугом, центар за социјални рад издаје кориснику Упут за коришћење услуге коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: упут за коришћење услуге). Ако водитељ случаја, односно стручни тим центра за социјални рад процени да корисник нема потребу за услугом, захтев за коришћење тражене услуге социјалне заштите одбиће се решењем.

Скретање пажње

Законом о социјалној заштити је уређено да изглед и садржину упута за коришћење услуге прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Законом је уређено да је упут за коришћење услуге јавна исправа којом се корисник упућује на коришћење услуге социјалне заштите у установу социјалне заштите, односно код овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите, као и да упут за коришћење услуге садржи: име и презиме корисника, врсту услуге, пружаоца услуге, цену услуге, податке о лицу које учествује у плаћању услуге и износ учешћа у плаћању услуге, а може да садржи и друге податке од значаја за коришћење услуге.

Министар надлежан за социјалну заштиту није прописао изглед и садржину упута за коришћење услуге.

Одредбама члана 72 истог закона уређено је да, са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите, уговор о плаћању услуге из члана 68 став 1 овог закона закључује установа социјалне заштите, односно овлашћени пружалац услуге социјалне заштите, у складу с подацима садржаним у упуту за коришћење услуге.

Центри за социјални рад су у поступку остваривања права на смештај корисника доносили решења којим се корисници упућују на смештај у установу социјалне заштите и која садрже елементе упута за коришћење услуге прописане одредбама члана 71 Закона о социјалној заштити.

У поступку ревизије је утврђено да Дом није закључивао уговоре о плаћању услуге са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите.

Откривена неправилност 11: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није закључивао уговоре о плаћању услуге социјалне заштите са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите, што није у складу са одредбама члана 72 Закона о социјалној заштити.

Препорука број 10: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да са обвезницима плаћања услуге социјалне заштите закључују уговоре о плаћању услуге социјалне заштите.

У поступку ревизије извршен је увид у документацију у вези са евидентираним потраживањима по основу учешћа у трошковима домског смештаја обвезника плаћања, и то: помоћну евиденцију купаца, фактуре за услуге домског смештаја, решења центара за социјални рад, предлоге за извршење⁹⁶ по покренутим поступцима пред судовима из претходног периода и осталу пратећу документацију.

Током 2022. године, Дом није покретао поступке пред судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја. Дospelа потраживања за која су се стекли услови за покретање поступака пред судовима износе 6.200.000 динара, а односе се на потраживања од корисника и представљају дуговања која се не плаћају редовно или се плаћају мање од задужења.

Откривена неправилност 12: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец, током 2022. године, није покретао поступке пред надлежним судовима за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника који нису вршили уплате у складу са уговором, односно одлуком суда, у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, у износу од 6.200.000 динара, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити.

Препорука број 11: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да покрећу поступке пред надлежним судом за наплату учешћа у трошковима домског смештаја корисника у складу са одредбама Закона о социјалној заштити.

Откривена неправилност 13: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец није, за лица за која је покренуо поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја у претходном периоду, издавао упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања, исти није достављао министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда, што није у складу са чланом 215 Закона о социјалној заштити.

Препорука број 12: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да, за лица за која је покренут поступак наплате учешћа у трошковима домског смештаја корисника, издаје упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и да га у прописаном року доставља министарству надлежном за социјалну заштиту у складу са одредбама Закона о социјалној заштити.

⁹⁶ Предлози за извршење су из 2016. године, за дуговања корисника из претходних година.

3.4. Распоред остварених текућих прихода Дома у 2022. години

Директивом о међусобним обавезама и одговорностима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и установа социјалне заштите уређено је да се извршавање буџета врши у складу са одобреним апропријацијама у Закону о буџету Републике Србије за одређену годину и одобреним месечним квотама од стране Министарства финансија – Управе за трезор. Установама за смештај корисника обезбеђују се средства за финансирање:

- 1) рада установа;
- 2) услуга смештаја у установу социјалне заштите;
- 3) инвестиционих улагања у објекте и опрему;
- 4) отпремнина при одласку у пензију и јубиларне награде и др.⁹⁷

Правилником о критеријумима и мерилима за утврђивање цена услуга у области социјалне заштите које финансира Република утврђено је да је, део средства која се обезбеђују из цене услуга у установама социјалне заштите за смештај корисника намењен за:

- 1) материјалне трошкове;
- 2) амортизацију;
- 3) текуће и инвестиционо одржавање;
- 4) нематеријалне трошкове;
- 5) зараде и остала примања запослених у складу са законом и колективним уговором;
- 6) законске обавезе.

Одредбом члана 2 став 1 тачка 31) Закона о буџетском систему прописано је да је апропријација, од стране Народне скупштине, односно скупштине локалне власти, законом о буџету Републике Србије, односно одлуком о буџету локалне власти, дато овлашћење Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене намене за буџетску годину, односно износ средстава утврђен у финансијском плану организације за обавезно социјално осигурање за одређене намене. Такође, прописано је да се апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују збирно по врстама индиректних корисника и наменама средстава у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава.

Расподела средстава из буџета ставља се на располагање установама кроз програмску апликацију ИСИБ који обухвата процесе и поступке који се спроводе електронском комуникацијом са Управом за трезор у саставу Министарства финансија. Одобрена средства су учитана у систем по наменама и могу се користити у складу са одобреним апропријацијама.⁹⁸

Распоред остварених текућих прихода по програмској активности 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите

Дом је, у 2022. години, по програмској активности 0005 – Обављање делатности установа социјалне заштите, извршио:

- 1) расходе за запослене у износу од 167.071.000 динара;
- 2) расходе за коришћење услуга и роба у износу од 89.015.000 динара;
- 3) расходе по основу донација, дотација и трансфера у износу од 318.000 динара.

⁹⁷ Чл. 7-9 Директиве.

⁹⁸ Члан 2 расподеле средстава и <https://www.trezor.gov.rs/src/services/isib/>

- 4) расходе за социјално осигурање и социјалну заштиту у износу од 24.435.000 динара;
- 5) остале расходе у износу од 178.000 динара;
- 6) издатке за нефинансијску имовину у износу од 11.902.000 динара.

***Распоред остварених текућих прихода по програмској активности 0015 –
Подршка раду установа социјалне заштите***

Дом је, у 2022. години, по програмској активности 0015 – Подршка раду установа социјалне заштите, извршио расходе и издатке за:

- 1) услуге кречења унутрашњих просторија и фарбање столарије у износу од 998.825 динара;
- 2) набавку постелјине, навлака за душеке, пешкира у износу од 6.285.960 динара;
- 3) набавку ситног инвентара за кухињу у износу од 1.009.806 динара;
- 4) набавку намирница за припремање хране у износу од 10.841.460 динара;
- 5) замену крова, подова, плочица, електричних инсталација, расвете, настрешнице, цеви итд. у износу од 20.628.330 динара;
- 6) намештај за собе корисника и дистрибутивну кухињу – 19.988.520 динара.

3.4.1. Расходи за запослене

Дом је, у 2022. години, извршио расходе за запослене у укупном износу од 167.071.000 динара. Расходи су извршени:

- 1) на терет буџета Републике Србије у износу од 82.581.000 динара;
- 2) на терет буџета ООСО у износу од 35.344.000 динара;
- 3) из осталих извора у износу од 49.146.000 динара.

Структура расхода за запослене дата је у наредној табели.

Табела број 13: Структура расхода за запослене

(износи у динарима)					
Конто	Опис	Расходи на терет буџета Републике Србије	Расходи на терет буџета ООСО	Расходи из осталих извора	Укупно
1	2	3	4	5	6 = (3+4+5)
411000	Плате, додаци и накнаде запослених	59.552.000	30.366.000	39.783.000	129.701.000
412000	Социјални доприноси на терет послодавца	10.178.000	4.978.000	5.793.000	20.949.000
413000	Накнаде у натури	0	0	299.000	299.000
414000	Социјална давања запосленима	2.496.000	0	1.709.000	4.205.000
415000	Накнада трошкова за запослене	10.037.000	0	340.000	10.377.000
416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	318.000	0	1.222.000	1.540.000
410000	Расходи за запослене	82.581.000	35.344.000	49.146.000	167.071.000

У поступку ревизије извршен је увид у месечне рекапитулације обрачуна плате за 2022. годину, изводе, евиденције о присутности на раду, платне листиће и пратећу документацију (одлуке и решења) за узорковани број запослених.

На одабраном узорку извршена је провера тачности обрачуна и исплате плата запослених. Утврђено је да је Дом приликом обрачуна плата запослених у 2022. години примењивао прописане основице за обрачун и исплату плата утврђене закључком Владе Републике Србије, прописану основицу и прописане стопе за исплату додатака на плату. Дом је израђивао решења о исплати прековременог рада, плаћеном одсуству, као и појединачна решења о утврђивању права и коришћењу годишњег одмора за запослене.

Дом је извршио расходе за плате, додатке и накнаде запослених и социјалне доприносе на терет послодавца у складу са одобреним апропријацијама.

Одредбама члана 58 Закона о буџетском систему⁹⁹ прописано је да се расход и издатак из буџета заснива на рачуноводственој документацији, као и да правни основ у складу са законом и износ преузетих обавеза, који проистичу из изворне рачуноводствене документације, морају бити сачињени и потврђени у писаној форми пре плаћања обавезе.

Одредбама чл. 192 и 193 Закона о раду¹⁰⁰ прописано је да о правима, обавезама и одговорностима из радног односа одлучује надлежни орган код послодавца, односно лице утврђено законом или општим актом послодавца или лице које они овласте, као и да се запосленом у писаном облику доставља решење о остваривању права, обавеза и одговорности, са образложењем и поуком о правном леку.

Одредбама чл. 20 и 21 Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији¹⁰¹ уређено је да, ради обезбеђивања доступности услуга корисницима или обезбеђивања пружања услуга неодложних интервенција, установа уводи приправност и рад по позиву. Приправност је посебан облик рада ван радног времена код којег запослени не мора бити присутан у установи, али мора бити стално доступан ради извршења неодложне интервенције. План приправности и одлуку о увођењу и обиму приправности доноси директор. Право на додатак на плату за приправност утврђује се решењем које доноси послодавац за сваки сат који је запослени провео у приправности. На приправност и рад по позиву примењују се одредбе закона којим се уређује социјална заштита и овог колективног уговора. За време проведено у приправности, кад запослени не ради, има право на увећану плату у складу са законом.

У поступку ревизије извршен је увид у документацију на основу које је обрачунат и исплаћен додатак на плату за приправност (обрачуне, платне листиће, евиденцију о присутности на раду) и утврђено је да је Дом, током 2022. године, извршио расходе за додатак на плату за приправност, најмање у износу од 796.546 динара, без донетих решења о остваривању права на додатак на плату за време проведено у приправности, односно без валидне рачуноводствене документације.

Откривена неправилност 14: Дом за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец је, током 2022. године, извршио расходе за додатак на плату за време проведено у приправности, најмање у износу од 796.546 динара, без донетих решења о остваривању права за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно без валидне рачуноводствене документације, што није у складу са одредбама члана 58 Закона о буџетском систему и члана 21 Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији.

Препорука број 13: Препоручује се одговорним лицима Дома за душевно оболела лица „1. октобар” Стари Лец да расходе за додатак на плату за време проведено у приправности извршавају на основу решења о остваривању права на додатак на плату за сваки сат који је запослени провео у приправности, односно на основу валидне рачуноводствене документације у складу са прописима који регулишу ову област.

⁹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22 и 118/21 – др. закон.

¹⁰⁰ „Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење.

¹⁰¹ „Службени гласник РС“, бр. 29/19 и 60/20.

3.4.2. Расходи за коришћење услуга и роба

Дом је у 2022. години, извршио расходе за коришћење услуга и роба у укупном износу од 108.151.000 динара. Расходи су извршени:

- 1) на терет буџета Републике Србије у износу од 66.328.000 динара;
- 2) на терет буџета Аутономне покрајине у износу од 2.991.000 динара;
- 3) на терет буџета ООСО у износу од 3.547.000 динара;
- 4) из осталих извора у износу од 35.285.000 динара.

Структура расхода за коришћење услуга и роба дата је у наредној табели.

Табела број 14: Структура расхода за коришћење услуга и роба

(износи у динарима)						
Конто	Опис	Расходи на терет буџета Републике Србије	Расходи на терет буџета Аутономне покрајине	Расходи на терет буџета ООСО	Расходи из осталих извора	Укупно
1	2	3	4	5	6	7= (3+4+5+6)
421000	Стални трошкови	15.993.000	-	-	6.071.000	22.064.000
422000	Трошкови путовања	475.000	-	-	5.000	480.000
423000	Услуге по уговору	-	-	-	3.537.000	3.537.000
424000	Специјализоване услуге	-	-	-	2.995.000	2.995.000
425000	Текуће поправке и одржавање	3.498.000	2.991.000	-	2.618.000	9.107.000
426000	Материјал	46.362.000	-	3.547.000	20.059.000	69.968.000
420000	Коришћење услуга и роба	66.328.000	2.991.000	3.547.000	35.285.000	108.151.000

У поступку ревизије извршен је увид у набавке и јавне набавке добара и услуга на основу којих су извршени расходи за коришћење услуга и роба (описано у Прилогу 2 – Набавке добара, услуга и радова).

На тестираном узорку извршен је увид у документацију у вези са расходима за коришћење услуга и роба, и то: закључене уговоре, фактуре, изводе, аналитичке картице добављача, налоге за књижење и осталу пратећу документацију.

Дом је извршио расходе за коришћење услуга и роба у складу са одобреним апропријацијама.

3.4.3. Расходи за социјално осигурање и социјалну заштиту

Дом је у 2022. години, извршио расходе за социјално осигурање и социјалну заштиту у износу од 24.435.000 динара.

Расходи су извршени из буџета Републике Србије у износу од 23.998.000 динара и односе се на накнаде из буџета за становање и живот, односно на средства за личне потребе кориснику домског смештаја (цепарац) и из осталих извора у износу од 437.000 динара, а односе се на остале накнаде из буџета.

Одредбама члана 214 Закона о социјалној заштити прописано је да се кориснику домског смештаја и кориснику породичног смештаја обезбеђују средства за личне потребе у износу који утврђује министар надлежан за социјалну заштиту.

Одредбама члана 8 Правилника о учешћу сродника у издржавању корисника права у социјалној заштити¹⁰² уређено је да се кориснику без прихода који је смештен у установу социјалне заштите, односно у другу породицу, осим кориснику тешко ментално ометеном у развоју и детету до седме године старости, обезбеђују средства за личне потребе у

¹⁰² „Службени гласник РС”, бр. 36/93, 88/93, 20/94, 35/97, 61/01, 99/04, 100/04 - испр. и 10/06.

процентуалном износу од просечне зараде остварене по запосленом у Републици у претходном месецу, и то:

- 1) 5,5% за децу и омладину и
- 2) 3,5% за одрасла лица.

Корисницима који у смештају учествују личним средствима, обавеза учешћа умањује се за износ утврђен у ставу 1 тачка 1) овог члана.

У поступку ревизије извршен је преглед документације у вези са исплатом средстава за личне потребе корисника смештаја (цепарац). Прегледали смо рекапитулације обрачуна средстава за личне потребе корисника смештаја (цепарац) за фебруар 2022. године (збирну рекапитулацију и рекапитулације по павиљонима), спискове за исплату по павиљонима, благајничке дневнике за исплате на руке и изводе текућег рачуна.

Дом је извршио расходе за социјално осигурање и социјалну заштиту у складу са одобреним апропријацијама.

3.4.4. Издаци за нефинансијску имовину

Дом је, у 2022. години, извршио издатке за нефинансијску имовину у укупном износу од 52.519.000 динара. Издаци су извршени из буџета Републике Србије у износу од 11.902.000 динара и буџета Аутономне покрајине у износу од 40.617.000 динара, и то:

- 1) за зграде и грађевинске објекте у износу од 21.417.000 динара,
- 2) за машине и опрему у износу од 29.926.000 динара и
- 3) за нематеријалну имовину у износу од 1.176.000 динара.

У поступку ревизије извршен је увид у документацију у вези са извршењем издатака (фактуре добављача са прилозима, уговори, изводи). Издаци су извршени за набавку пројектне документације за опис и попис радова – кров објекта; за набавку нематеријалне имовине – интеграција финансијског модула ликвидатура са системом електронских фактура; за набавку медицинске опреме, за набавку путничког комби возила.

Дом је извршио издатке за нефинансијску имовину у складу са одобреним апропријацијама.